

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.259/2022/21.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a felperesi képviselő (felperesi képviselő címe ügyintéző: dr. Bikki Vivien ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (cím9) **felperesnek** a dr. Takács György jogtanácsos által képviselt **Alperes1** (cím10) **alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 21.M.70.159/2020/64. sz. ítélete ellen az alperes által 65. sorszámon előterjesztett fellebbezés és a felperes által előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében a kártérítés tekintetében helybenhagyja, a sérelemdíj vonatkozásában részben megváltoztatja és annak összegét 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forintra felemeli. A perkoltségre vonatkozó rendelkezést megváltoztatja és megállapítja, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik.

A másodfokú perkoltséget a felek maguk viselik.

A le nem rótt 368.000 (háromszázhatvannyolcezer) forint fellebbezési illetéket és 44.450 (negyvennégyezer-négyszázötven) forint szakértői díjat az Állam viseli. Az alperes köteles külön felhívásra 44.450 (negyvennégyezer-négyszázötven) forint szakértői díjat megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek

I n d o k o l á s

Tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felperes 2010 március 1. napjától állt az alperes alkalmazásában határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban a Mentőállomáson mentőgépkocsivezető munkakörben. Munkaköri feladatai közé tartozott a mentőgépkocsi vezetése és a betegellátásban, betegmozgatásban való részvétel mellett a jármű lemosása is a szolgálat átadása előtt.

[2] A felperes 2015. október 7-én 12 órás szolgálatot látott el. A délelőtti folyamán munkavégzés közben a bal kezén egy vérző, hasított seb keletkezett, ennek szakorvosi ellátását követően a munkáját tovább folytatta. A műszak végeztével a mentőállomáson a gépjármű külső mosását a belső előírás szerint elvégezte, majd a munkálatoktól vizes cipőjében, vizes kabátjával a kezében elindult az emeletre az öltözőhelység felé. A lépcső mentén bal oldalt korlát volt felszerelve, de a felperes a lépcsőn felfelé haladva a korlátot nem fogta. Amikor a felperes felfelé haladtában a harmadik lépcsőfokon tartott, vizes lábbelijével a lépcsőfokon megcsúszott, és mivel sem a vizes kabátot tartó jobb kezével, sem a sérült bal kezével megkapaszkodni nem tudott, hátraesett. Az esés során a jobb könyökére érkezett. Másnap orvoshoz fordult, a jobb váll rotátor köpeny sérülését állapították meg nála.

[3] A sérülés miatt műtetre került sor, melyet követően a felperes körülbelül egy hónapig saját ellátásában is korlátozva volt. A műtét után kar- és vállrögzítőt kellett viselnie, valamint többféle gyógyszert is szednie kellett. A műtét után körülbelül hét hónapig keresőképtelen beteg volt. 2015 őszén a felperes házában a tető javításával kapcsolatos munkák váltak aktuálissá, azonban a felperes sérülése miatt ezt a munkát maga nem tudta elvégezni, segítséget kellett hívnia, az elvégzett munkálatokért legalább 100.000 Ft-ot fizetett meg.

[4] 2018. január 11-én a felperes a szolgálati gépjárművet vezette megkülönböztető jelzéssel a utcanévon, amikor egy mellékutcából kikanyarodó személygépjármű a nagy sebességgel haladó mentőautó elé vágott. A két gépjármű összeütközött, aminek következtében a mentőautó irányíthatatlanná vált és egy útszéli fának csapódott.

[5] 2018 április 22-én a felperes szolgálatban a mentőállomás közösségi tartózkodójában pihent munkatárssal, amikor oda a kollégája, gépkocsivezető gépkocsivezető belépett. A felperes és a másik gépkocsivezető között konfliktus alakult ki. gépkocsivezető az esetet feletteseinek is jelentette azt állítva, hogy a felperes őt a tartózkodóban megverte. Bejelentése nyomán az alperesnél vizsgálat indult, melynek során a munkáltató az érintetteken kívül a tartózkodóban még jelen lévő munkatársat és a történetek alatt az emeleten tartózkodó munkatárs1 és munkatárs2 munkatársakat is meghallgatta. Munkatárs a meghallgatásán teljes egészében megerősítette a felperes által előadottakat, mely szerint a konfliktus során mindössze annyi történt, hogy gépkocsivezető a tartózkodóba belépve a felperes felé fenyegetőleg közeledett, és a felperest szidalmazta. A felperes a felemelt kezével megpróbálta az erős érzelmi felindulásban lévő kollégáját magától távol tartani, mozdulatától azonban gépkocsivezető térdre esett a vizes csúszós kövön. Az emeleten lévő kollégák meghallgatásuk során arról számoltak be, hogy gépkocsivezető aznap később arra panaszkodott nekik, hogy a felperes agyba-főbe verte, fojtogatta és rugdosta őt. Jogi iroda munkatársa, a jogi iroda munkatársa 2018. május 16-án munkatársat magához behívta, és

közölve vele, hogy a vezetőség képviselőjében beszél, hosszan győzködté őt arról, hogy az ügyről tett nyilatkozatát változtassa meg, mert az alperes vezetőségéből senki nem hiszi el, hogy az eset valóban úgy történt, ahogy a felperes és ő, mint tanú állítja. Közölte vele, hogy amennyiben a vallomását nem kívánja megváltoztatni, megvannak az eszközök, amivel meg tudják keseríteni az életét, például a mentőállomásra való áthelyezésével. munkatársat a megbeszélésen végig következetesen állította, hogy az események úgy történtek, ahogy mondta. Ezt követően őt a mentőállomás1, majd két hónap múlva a mentőállomásra valóban át is helyezték, ahonnan azonban ismerősei révén sikerült elkerülnie.

[6] A felperes 2018. június 12. napján az április 22-én történtek miatt írásbeli figyelmeztetésben részesült, amelynek indoklása tartalmazta, hogy a felperes nem tett eleget az alperes Minőségügyi Kézikönyve, valamint a munkaköri leírása előírásainak, továbbá az Mt. által előírt azon elvárásoknak, hogy a munkakörének ellátáshoz szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítson, és munkatársaival együttműködjön. Ezt követően a felperessel egy munkaszerződés módosítást kívántak aláíratni, mely hozzájárul, hogy őt a mentőállomásra helyezték át. Miután a felperes ezt a munkaszerződés módosítást nem írta alá, őt erre a mentőállomásra kirendeléssel átvezényelték.

[7] A felperes 2018. október 30. napján pszichiáter szakrendelésen megjelent, ahol nála enyhe betegség3ot és betegség4t diagnosztizáltak, továbbá megállapították, hogy tünetei a 2018. januári balesettel, és az április végén kialakult súlyos munkahelyi konfliktus helyzettel összefüggésbe hozhatóak.

[8] A Hivatal, mint I. fokú szakértői bizottság 2018. december 7. napján kelt véleményében a felperesnél betegség1át, betegség2et, enyhe betegség3ot, betegség4t, betegség5t, betegség6át, és betegség7t állapított meg. Ennek alapján a felperes egészségügyi szervezeti egészségkárosodását 44%-ban véleményezte azzal, hogy ebből 32% a mozgásszervi probléma, és 18% a pszichés sérülés. A vélemény megállapította továbbá, hogy a felperes foglalkoztatási rehabilitációja nem javasolt. Ennek alapján a 2019. január 8. napján kelt munkaköri alkalmassági vélemény a felperest a mentőgépkocsi vezetői munkakör betöltésére alkalmatlannak minősítette. Ezt követően a felperes közalkalmazotti jogviszonya az alperesnél megszűnt.

Kereset és ellenkérelem

[9] A felperes pontosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 4.500.000 Ft sérelemdíj, és 780.890 Ft kártérítés megfizetésére.

[10] Hivatkozásképpen előadta, hogy a 2015. október 7-i baleset azért következett be, mert az alperes nem biztosította számára a biztonságos munkavégzés feltételeit: az autómosáshoz nem biztosított gumicsizmát, vagy csúszásmentes bakancsot, ezért vizes cipőben kellett a csúszós lépcsőn felmennie, és a lépcső előtt még csak egy gumiszőnyeg sem volt, amiben a vizet a cipőjéről lehúzhatta volna. A lépcső mellett ugyan volt korlát, de azt a reggeli balesetben megsérült bal keze miatt nem tudta megfogni. A felperes a lépcsőn való

közlekedése során figyelmetlenséget nem tanúsított, a tőle elvárható odafigyeléssel közlekedett.

[11] A balesetben jobb váll rotátor köpenyének sérülésével járó egészségkárosodást szenvedett, amelyet műtéttel sem sikerült teljes egészében helyre hozni, ennek következtében a jobb váll jelentős dinamikai erővesztését szenvedte el, és vállának mozgását azóta is fájdalmak kísérik. Ezért testi épségének és egészségének romlása miatt az alperes sérelemdíj fizetésére köteles. A baleset miatt továbbá vagyoni kára is merült fel, amelynek megtérítését szintén kérte: a tető kezelése-karbantartása, az ereszcsonna tisztítása, és a faágaktól való veszélymentesítéséhez munkatárs⁴ segítségét kérte, akinek készpénzben 100.000 Ft-ot fizetett, és további 100.000 Ft értékben neki természetbeni ajándékokat adott.

[12] A 2018. január 11-én történt baleset következményei miatt az alperes szintén felelősséggel tartozik. A mentőautóval bekövetkezett baleset olyan, az alperes ellenőrzési körébe tartozó esemény volt, aminek a bekövetkezésével számolnia kellett, és a felperest az eset kapcsán semmilyen olyan mulasztás, vagy kötelezettségszegés nem terhelte, ami az alperes felelősségét kizárná, vagy amely a felek között a kár megosztását indokolná. A baleset következtében nyakának ostorcsapásos jellegű sérülését szenvedte el, ami nála nyaki gerincsérvet, egyre romló nyaki fájdalmakat, a fej és a nyak mozgásának jelentős beszűkülését, és időlegesen vissza-visszatérő karzsibbadást idézett elő, ami őt a munkája elvégzésében már hosszú távon is akadályozta.

[13] Sérelemdíj iránti igénye alapjául előadta, hogy a fenti két baleset eredményeképpen nála mozgásszervi panaszok és ezen felül poszttraumás stressz és depresszív tünetek is felléptek. A felperes pszichés állapotát tovább rontotta az az ellenséges, megalázó és önkényes mód, ahogy az alperes a gépkocsivezetőrel kapcsolatos ügyét kezelte. Bár maga a munkahelyi konfliktus során nem tanúsított olyan magatartást, ami elítélendő lett volna, a felettese és ennek eredményeképpen a munkatársai is úgy kezelték, mint aki tettlegességet követett el kollégájával szemben. Az eset miatt írásbeli figyelmeztetést kapott, és megpróbálták áthelyezni, ennek sikertelenségét követően pedig hosszútávra kirendelték egy olyan mentőállomásra, ami köztudottan sokkal rosszabb munkakörülményeket kínált, mint a Mentőállomási munkahelye. Az alperes részrehajlását, a felperes bizonyítékok nélküli megbüntetésére tett elszántságát jól mutatja, hogy az eset kapcsán még azt a munkatársát is komolyan megfenyegették, majd áthelyezéssel büntették, aki az eset szemtanújaként vallomásaiban ragaszkodott az igazság elmondásához, és a rá nehezedő vezetői nyomás ellenére sem volt hajlandó a felperesről valótlan dolgokat állítani. Mindezen körülmények nyomán benne az az érzés alakult ki, hogy bár semmit nem követett el, vele felettese bármit megtehetnek. Külön nyomasztóan hatott rá az a gondolat is, hogy a konfliktusban csak szemtanúként jelen lévő kollégája karrierje is tönkremehet ennek az esetnek a kapcsán, pusztán amiatt, hogy ragaszkodik az igazsághoz, és nem hajlandó hazugságokat állítani róla. Úgy érezte ennek a felelőssége is őt terheli. Ez az egész eset, amellet hogy mentális egészsége romlásához hozzájárult, emberi méltóságának, valamint jó hírnévhez fűződő jogának sérelméhez is vezetett. A munkaviszonyával összefüggésben kialakult fizikai és pszichés problémák életminőségét jelentős mértékben rontották, és ahhoz vezettek, hogy munkakörének betöltésére alkalmatlanná vált, a továbbiakban nem gyakorolhatja közel egy évtizede végzett hivatását. A 2018-ban 49 éves felperest megváltozott munkaképességűnek nyilvánították, ami azt jelenti, hogy egyéb foglalkozási lehetőségei is már csak erősen szűk körben képzelhetők el. A poszttraumás stressz következtében a korábban aktív társasági életet élő felperes magánélete is beszűkült, ami – ugyanúgy mint a munkavégzésre való

lehetőségének csökkenése – nyilvánvalóan az emberi méltóság sérelmét is megvalósította. Végül azzal, hogy a saját, és az eset egyetlen szemtanújának állítása ellenére az alperes vezetősége azt a meggyőződést alakította ki, hogy a konfliktusban a felperes agresszorként lépett fel, aki tettegességhez folyamodott, és ez a nézet az alperes teljes állományában elterjedt, a felperes jóhírnévhez való joga is sérült.

[14] 2.000.000 Ft sérelemdíjat igényelt a 2018. 01. 11. napján bekövetkezett balesetből eredő fizikai és lelki egészségsérelemek kompenzálására, 1.500.000 Ft sérelemdíjat a munkahelyi konfliktus kezelésével kapcsolatosan elszenvedett személyiségi jogsérelemek miatt és további 1.000.000 Ft-ot a hivatása és teljesértékű foglalkoztatási lehetőségének elvesztése kapcsán őt ért emberi méltóság sérelme miatt.

[15] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A 2015. október 7. napján bekövetkezett balesetben fennálló felelősségét vitatta, mivel a balesethez kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása vezetett, aki az alperes által a biztonságos munkavégzés biztosított eszközöket nem vette igénybe, továbbá a lépcsőn való közlekedés során elvárható figyelmességet elmulasztotta. A baleset helyszínénél szolgáló lépcső mellett kapaszkodó korlát került felszerelésre, amelyet azonban a felperes a lépcsőn való közlekedés során nem használt, holott, ha használta volna, és a lépcsőn a kellő óvatossággal közlekedik, a baleset nyilvánvalóan elkerülhető lett volna. Másodlagosan kérte az általa megjelölt felperesi magatartás kármegosztás körében való értékelését. Vitatta az ezen balesettel összefüggésben előterjesztett kártérítési igény összecszerúságát is.

[16] A 2018. január 11-én bekövetkezett balesettel kapcsolatosan fennálló felelősségét vitatta, állította, hogy a gépjármű az irányadó műszaki követelményeknek mindenben megfelelt, az alperes felelőssége kizárt. Előadta, hogy a közúti baleset egyébként is a munkáltató ellenőrzési körén kívül bekövetkezett eseménynek tekintendő, ami az alperes felelősségét kizárja. Vitatta, hogy a felperes ebben a balesetben valóban a nyak ostorcsapásos jellegű sérülését szenvedte volna el, a felperes ebben az időszakban keletkező, és azóta is fennálló nyakpanaszai, továbbá pszichés problémái valóban ennek a balesetnek a következményeként jelentkeztek volna nála. Amennyiben viszont a felperesnek ebből a balesetből adódóan mégis egészségromlása következett volna be, az azzal kapcsolatos kártérítési igényét álláspontja szerint az ütközést okozó személyautó sofőrjével szemben kellett volna érvényesítenie. Mivel erre a felperes semmiféle lépéseket nem tett, kárenyhítési kötelezettségét ebben a körben elmulasztotta, ami az alperes kártérítés fizetése alóli mentesülését eredményezi.

[17] A munkahelyi konfliktussal kapcsolatban előadta, hogy az alperes intézkedése mindvégig jogszerű volt. gépkocsivezető panaszra nyomán az ügyet alaposan kivizsgálta, és mindhárom érintett személyt – ide értve munkatársat is – írásbeli figyelmeztetésben részesítette. Annak ellenére, hogy a lefolytatott vizsgálat eredményeképpen nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes a kollégáját tettegesen bántalmazta volna, a kialakult szóváltás, konfliktus miatt megállapítható volt, hogy a felperes – ahogy a két másik jelenlévő kolléga is – a munkatársak közötti együttműködési kötelezettségét megszegte, nem tanúsította az elvárt bizalomnak megfelelő magatartást. Mivel a felperes az írásbeli figyelmeztetéssel szemben jogorvoslással nem élt, a határozatban foglaltakat ő maga is elfogadta. A jogszerű munkáltatói intézkedés miatt, csupán a felperes szubjektív sérelemérzete szerint

stresszforrásként megélt helyzet a vonatkozó bírói gyakorlat alapján nem szolgálhat sérelemdíj alapjául. A felperes nem alapíthatja a sérelem díj iránti igényét a Munkatárs és Jogi iroda munkatársa között elhangzott beszélgetés tartalmára sem, mert egyrészt ez egy magánbeszélgetés volt, az ott elhangzottakért az alperes felelőssé nem tehető, másrészt ez a beszélgetés magát a felperest semmilyen módon nem is érintette. Nem valós az sem, hogy a mentőállomásra való áthelyezés egyfajta büntetés lett volna az alperesnél, az áthelyezések-kirendelések célja csak az volt, hogy a konfliktusban érintett személyek a továbbiakban ne egy állomáshelyen dolgozzanak, és ezzel a konfliktus további eszkalálódását megakadályozzák.

[18] A felperes által megjelölt sérelemdíj összegeket egyenként és összességében is eltúlzottnak tartotta.

Az elsőfokú bíróság döntése

[19] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 1.000.000.- forint sérelemdíj és 313.682.- forint kártérítés megfizetésére, egyebekben a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 68.750.- forint perköltség alperesnek történő megfizetésére.

[20] A határozat indokolása szerint a 2015. október 7-i balesettel kapcsolatban a kirendelt munkavédelmi igazságügyi szakértő megállapította, hogy az alperes az erre irányuló kötelezettsége ellenére elmulasztotta olyan rendszerszemléletű és hibátlan kockázatértékelés elkészítését, amely a valamennyi telephelyen valamennyi tevékenységére kiterjedt volna. Az alperes által elkészített kockázatértékelés nem számolt a Mentőállomás közlekedési tereinek, valamint fürdő-öltözőjének csúszásveszélyes burkolata által jelentett veszélyekkel. Nem számolt azzal sem, hogy a gépkocsivezetők a kötelező autómosási feladataik kapcsán kiemelt kockázatnak vannak kitéve, mert ezen munkát végezve a csúszós burkolatú folyosón, illetve lépcsőn vizes és vegyszeres talpú lábbelivel kell közlekedjenek. Elmulasztotta továbbá, hogy az ebben rejlő baleseti kockázatot egyéni védőeszközökkel (csúszásmentes talpú csizma vagy cipő), de méginkább kollektív csúszásgátló védelmi eszközökkel (pl. vízfogó szőnyeg, csúszásmentes lépcső, élvédő felhordása) a minimálisra csökkentse. Így az alperes elmulasztotta a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvtv.) 36. §-ában rögzített kötelezettséget, mely szerint a munkáltatónak biztosítania kell a munkahely padozatának és közlekedési útjainak csúszásmentességét. Elmulasztotta továbbá az Mvtv. 42. § b) pontjában foglalt kötelezettségét, mely szerint a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni, rendeltetésszerű használatukra a munkavállalókat ki kell oktatni, és az egyéni védőeszközök rendeltetésszerű használatát meg kell követelni. Sérült az Mvtv. 44. § (1) bekezdése, mely szerint azoknál a munkafolyamatoknál, amelyeknél a munkavállaló veszélyforrás hatásának lehet kitéve, a hatásos védelem mellett zárt technológia alkalmazásával, ha ez nem oldható meg, akkor kollektív műszaki védelem, szervezési intézkedések, egyéni védőeszközök – szükség szerinti együttes – alkalmazásával kell megvalósítani. A munkáltatónak továbbá az Mvtv. 54. § alapján egységes és átfogó megelőzési stratégiát kell kialakítani, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, és a munkakörnyezeti tényezők hatására, a veszélyest veszélytelennel vagy kevésbé veszéllyel kell helyettesítenie, továbbá rendelkeznie kell kockázatértékeléssel, amelyben köteles

minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat. Ugyancsak nem került betartásra, az Mvtv 55. §-a, mely szerint a munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartalma alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel.

[21] Az igazságügyi szakértő egyértelműen megállapította, hogy a balesethez a következő közvetlen okfolyamat vezetett: a felperes munkacipője az autómosás után vizes és vegyszeres volt, az öltöző felé vezető közlekedési út lépcsőházi részének aljzata vizes talpú cipőben közlekedve csúszós, balesetveszélyes, a felperes által viselt lábbeli nem volt csúszásgátló felületi kialakítású, az érintett közlekedési úton pedig nem volt kikerülhetetlen terjedelmű csúszásmentes vízfogó szőnyeg. A baleset nem következett volna be, ha az előbbi három tényező közül bármelyik nem állt volna fenn. A szakértő rögzítette, hogy a korlát megfogása a baleset bekövetkezését esetlegesen valóban megakadályozhatta volna, de csak akkor, ha a lépcsőn közlekedőben a csúszásveszély olyan tudatossággal jelenik meg, amelynek következtében a korlátot haladás közben teljes erejével szorítja meg, hogy egy esetleges megcsúszás esetén az esés közben a test teljes súlyára ható erőnek ellen tudjon hatni. Erre a felperes a baleset idején képtelen lett volna, mert bal keze sérült volt. A baleset akkor is megakadályozható lett volna, ha a felperes bal keze nem sérült a baleset időpontjában, ezért azzal a kapaszkodáshoz megfelelő erőt tudott volna kifejteni, vagy ha a lépcső csúszási veszélyére tudatosan számítva jobb kezével kapaszkodik a bal oldalon lévő korlátba, továbbá, ha a kezeire húzott gumikesztyű száraz, és azért azokkal biztos fogódzásra képes.

[22] A szakértői véleményben foglaltak alapján az elsőfokú bíróság nem tartotta alaposnak az alperes azon hivatkozását, hogy a baleset kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása miatt következett be. A balesethez vezető közvetlen okfolyamatban ugyanis kifejezetten az alperes munkavédelmi mulasztásai játszottak szerepet, a csúszásmentesítés elmulasztása, illetve az, hogy a felperes részére a gépjármű mosási munkálatokhoz és az azt követő közlekedéshez csúszásmentes talpú lábbelit nem biztosított. Az is megállapítható az elsőfokú bíróság szerint, hogy az alperes megfelelő kioktatással és megfelelő ellenőrzéssel hatékonyabban felhívhatta volna a felperes figyelmét arra, hogy a lépcsőn csak a korlát megfogásával óvatosan közlekedjen.

[23] Ezt követően az elsőfokú bíróság vizsgálta a felperes vétkes közrehatását a balesetben. Megállapította, hogy kétségtelen tény, hogy ha a felperes a lépcsőn lefelé haladva mindvégig erőteljesen kapaszkodott volna, a baleset talán megelőzhető lett volna. Az adott körülmények között azonban az elsőfokú bíróság szerint nem állapítható meg, hogy a felperes lépcsőn való közlekedése során szándékosan, vagy akár csak a gondatlanság súlyosabb szintjét elérően, kirívóan figyelmetlenül közlekedett volna, vagy a lépcsőn való közlekedéshez elvárható alapvető gondosságot elmulasztotta volna. A lépcső bal oldalán húzódó korlátba sérült bal kezével a felperes hatékonyan kapaszkodni nem tudott, az pedig, hogy sérült kézzel dolgozott, a terhére nem róható, hiszen munkaképtelenségét sem az őt ellátó orvos, sem az alperes, mint munkáltató nem állapította meg. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította az alperes felelősségét a felperes 2015. október 7-én bekövetkezett balesetével összefüggésben.

[24] Rögzítette, hogy nem volt vitatott a perben, hogy a felperes a balesetben a jobb vállának rotátor köpeny sérülését szenvedte el, azt egyébiránt az orvosszakértői vélemény is alátámasztotta. Az orvosszakértő megállapította, hogy a baleset okozta sérülések jellegéből adódóan a felperes 2015. őszén indokoltan vehette igénybe gyógytornász segítségét, indokoltan alkalmazott gyógyszereket, továbbá kar és váll rögzítőt. Miután a felperes jobb vállának állapota a balesetet követő időszakban nem tette lehetővé a kar és a váll emelésével fokozott megterhelésével járó feladatok ellátását, indokoltan vehetett igénybe segítséget a tető letakarításához, javításához is, mert maga ilyen jellegű tevékenységet abban az időszakban nem tudott ellátni. Részben találta alaposnak a bíróság a felperes tetőjavítással és kiesett jövedelemmel kapcsolatosan előterjesztett kártérítési igényét. A perben tanúként meghallgatott munkatárs⁴ elmondta, hogy ebben az időszakban a felperes kérésére ő valóban elvégezte nála a tető karbantartásával és javításával kapcsolatos munkákat. Azt a felperesi állítást azonban nem tudta megerősíteni, hogy ő ezért a munkáért 200.000 Ft-ot kapott volna. A munka ellentételezésével kapcsolatosan annyit tudott mondani, hogy nem ingyen végezte ezt a munkát, és hogy ezért a munkáért 50-150.000 Ft-ot szokott kérni, a munka nehézségétől és a tető nagyságától függően. Mivel vallomásában azt is előadta, hogy a felperes házának teteje nagy kiterjedésű volt és sok hiba volt rajta, az elsőfokú bíróság a tetőjavítással felmerült költséget mérlegeléssel 100.000 Ft-ban tudta elfogadni, különös tekintettel arra, hogy utóbb maga a felperes is azt állította a perben, hogy munkatárs⁴nak a munkáért 100.000 Ft készpénzt adott át, ezen túlmenően pedig közelebbről meg nem határozott értékű ajándékokat adott neki. Mindezek figyelembevételével az elsőfokú bíróság 100.000.- forintban állapította meg az ezzel összefüggésben fizetendő kártérítés összegét.

[25] A 2018-as közlekedési balesettel kapcsolatban az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a perben eljáró igazságügy orvosszakértő nem tudta megerősíteni azt a felperesi állítást, hogy a felperesnél a balesetet követő időszakban, és jelenleg is fennálló nyakpanaszok a 2018. január 11-i balesetben elszenvedett sérülésekre vezethetőek vissza. Bár az orvosszakértő a gépjárműszakértővel egyezően adta elő, hogy a felperes által elszenvedett baleset - jellegét tekintve - alkalmas volt arra, hogy valakinél ostorcsapásos jellegű sérülést okozzon, de a felperes által csatolt egészségügyi dokumentációból kiderül, hogy a felperesnél a balesetet követően fennálló panaszok már a balesetet megelőzően is megjelentek a kor előrehaladtával sorsszerűen jelentkező degeneratív elváltozások miatt. A szakértő arra is rámutatott, hogy a balesetet követően a felperes nyakfájásra külön nem panaszkodott, a segítségére siető orvosi asszisztenciának csak horzsoltsérülését említette. Amennyiben a felperes a baleset során valóban nyakának ostorcsapásos jellegű sérülését szenvedte volna el, annak a balesetet követő órákban, de legkésőbb másnap olyan erős fájdalommal kellett volna jelentkeznie, ami a beteg azonnali orvoshoz fordulását indokolta volna, ilyenről azonban a rendelkezésre álló orvosi iratok nem tanúskodnak. A felperes a balesetet követő egy héten belül újra munkába állt, a mentőautó vezetésében nyakának állapota nem korlátozta, és amikor hónapokkal később táppénzre ment, akkor is ezt a pszichés állapotára való hivatkozással tette meg, a nyaki panaszairól ekkor szó sem volt. A nyakának állapotáról csak a balesetet követően félévvel később készült képalkotó eljárással felvétel, ezen pedig nem állapítható meg olyan elváltozás, ami a már a baleset előtt is fennálló degeneratív folyamatokkal ne lenne magyarázható. A szakértő ezért szakvéleményében kizárta, hogy a felperes 2018-ban, illetve jelenleg is fennálló nyakpanaszai, a nyaki fájdalom és mozgásbeszűkülés döntő jelleggel a 2018. január 11-én elszenvedett baleset következményeként jelentkeztek volna.

[26] Az orvosszakértői vélemény elkészítésében közreműködő pszichiátriai szakértő megerősítette, hogy a felperes 2018-ban megromlott pszichés állapotromlásában egyértelműen szerepe volt az év elején bekövetkezett közlekedési balesetnek, ez a felperesnél fennálló enyhe szorongásos-depressziós és szenzitív paranoid tünetek kialakulásában a többszörös stressz-szituációk egyike volt. Mivel a 2018-ban bekövetkezett baleset a felperes pszichés egészséghez való joga sérülésével járt, a bíróságnak az alperes baleset bekövetkezésében való felelősségét érdemben kellett vizsgálnia. Ennek során az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a baleset kapcsán a kártérítési felelősség viselése alól sikerrel nem tudja magát kimenteni. Bár a bírói gyakorlat közlekedési baleseteket valóban sorolt már a munkáltató ellenőrzési körén kívül bekövetkezett események közé, azonban csak abban az esetben, ha semmi olyan körülmény nem merül fel, ami miatt a kár bekövetkezésével a munkáltatónak fokozottan számolnia kellett volna. Jelen perben megállapítható, hogy a vizsgált baleset egy gépkocsivezetőt érintett, akinek a munkaideje jelentős részét a forgalomban való részvétel tölti ki, legfontosabb munkaköri tevékenysége a közúti autóvezetés. Megállapítható továbbá, hogy a baleset egy mentőautóval következett be, amely a megkülönböztető jelzés használata mellett a KRESZ szabályainak figyelmen kívül hagyásával közlekedhet, rendszerint az adott helyen megengedettnél nagyobb sebességgel, illetve a kereszteződésekre vonatkozó elsőbbségi szabályok, valamint a közlekedési lámpák jelzéseinek figyelmen kívül hagyásával vesz részt a forgalomban. Ilyen körülmények mentén egy közlekedési forgalomban bekövetkező balesettel az alperesnek, mint munkáltatónak nyilvánvalóan fokozottan számolnia kellett. Így az alperes a 2018-as balesetből eredő károk megtérítése alól alappal nem mentesülhet.

[27] Így a felperes fizikai egészségének ebből a balesetből eredő károsodása nem nyert bizonyítást a perben, pszichés károsodását pedig maga a baleseti szituáció okozta az általa elszenvedett fizikai károsodásoktól függetlenül. Az elsőfokú bíróság megjegyezte, hogy a munkáltatói kárfelelősség megállapításához nem szükséges, hogy a munkavállaló valamely, a kár bekövetkezésében szerepet játszó jogellenes munkáltatói magatartást megnevezzen vagy bizonyítson.

[28] Végül az elsőfokú bíróság nem tudta elfogadni az alperesnek azt az érvelését sem, hogy a felperes azzal, hogy a kárigényét a balesetet okozó sofőrrel szemben nem érvényesítette, kárenyhítési kötelezettségét elmulasztotta volna. A munkavállaló a munkaviszonyával összefüggésben felmerült kárát az Mt. rendelkezései szerint a munkáltatójával szemben érvényesítheti. Önmagában az a körülmény, hogy esetlegesen a felmerült kárért más, harmadik személy is felelőssé tehető, a munkavállalóra semmilyen kötelezettséget nem ró azon a téren, hogy kárigényét ezzel a személlyel szemben is, vagy vele szemben elsődlegesen érvényesítse. Az Mt. szabályai pontosan azért állapítják meg a munkáltató objektív kártérítési felelősségét, hogy a munkavállalónak a munkáltató érdekében végzett munkája közben felmerült kára megtérülése hatékonyan biztosítva legyen, ne rajta legyen az a teher, hogy a munkavégzésével összefüggésben esetlegesen neki kárt okozó harmadik személyeket felkutasson, és rajtuk a követelését hatékonyan behajtsa. Mindezek alapján tehát megállapítható, hogy az alperes teljes körű kártérítési felelősséggel tartozik a 2018. január 11. napján történt baleset következményeért.

[29] Az elsőfokú bíróság felelősnek találta az alperest a felperes munkahelyi konfliktusának kezelésével kapcsolatosan őt ért személyiségi jogsérelmek miatt is. A bíróság egyetértett az alperessel abban, hogy a tettelegesséig fajuló munkahelyi konfliktusok kivizsgálása, és hatékony megelőzése a munkáltatónak nemcsak joga, de kötelessége is. A

perbeli esetben azonban az incidenst követő vizsgálat során nem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy a felperest a konfliktusban tettleges magatartást tanúsított volna. A felperes feletteseiben azonban ahelyett, hogy az ennek megfelelő munkajogi következményeket levonták volna, a felperessel folyamatosan éreztették, hogy nem hisznek neki. Sőt az az alperes munkatársa még az esemény a szemtanúját is meg nem engedhető mértékben nyomás alá helyezte, hogy vallomását változtassa meg. Az alperes ebben a körben alaptalanul érvel azzal, hogy jogi iroda munkatársa csak magánbeszélgetést folytatott munkatárssal, hiszen jogi iroda munkatársa a jogi osztály munkatársaként maga is részt vett korábban az ügyben a tanúk meghallgatásában, és maga is nyíltan hivatkozott arra a beszélgetés során, hogy a vezetőség nevében beszél. Továbbá egyértelműen mutatja azt, hogy a fellépése mögött a vezetőség akarata állt, hogy a beszélgetés során általa kilátásba helyezett következmény – abban az esetben, ha Munkatárs nem változtatja meg a vallomását, egy jóval kedvezőtlenebb munkafeltételeket biztosító mentőállomásra kerül áthelyezésre – ténylegesen be is következett. Az az eljárás, ahogy az alperes ezt az egész ügyet kezelte, alkalmas volt arra, hogy a felperesben a félelem és a kiszolgáltatottság érzését keltse. Bár a felperes aktív tettleges szerepe az incidensben nem bizonyosodott be, ennek ellenére egy – maga jogi iroda munkatársa által is kimondottan – igen kedvezőtlen megítélésűnek számító telephelyre vezényelték át, és a felperes mellett még az ügy szemtanúját is erősen nyomás alá helyezték az ügy kapcsán. Ezzel kapcsolatosan az alperes hiába állítja, hogy mindezzel csak a konfliktus résztvevőinek elkülönítéséről kívánt gondoskodni, hiszen Munkatárs nem részese, csak tanúja volt a konfliktusnak, a kedvezőtlen áthelyezések mégis őt is érintették. Az alperesnek ez az erőfölényével visszaélő önkényes magatartása a bíróság megítélése szerint alkalmas volt arra, hogy a felperes emberi méltóságát megsértse. Ezen túlmenően a vezetőség indiszkréciójának köszönhetően (például a munkatárssal folytatott beszélgetés is nyitott ajtók mellett folyt) a konfliktus vezetőség vélelmei szerinti verziója, vagyis hogy a felperes a kollégáját a mentőállomáson megverte, az egész szervezetben elterjedt. Ezzel az alperes a felperes jó hírvének sérelmét is megvalósította. Ugyanakkor, ahogy az igazságügyi pszichiáter szakértő megállapította – a két balesetből eredő stresszhatás mellett – mindezen körülmények hozzájárultak a felperes pszichés egészségkárosodásának elmélyüléséhez is.

[30] Ahogy azt a perben rendelkezésre álló adatok mutatják, a felperes pszichés állapota 2018 őszén a második baleset, és a munkahelyi konfliktust követő munkáltatói intézkedések nyomán vált olyan súlyossá, hogy amiatt keresőképtelen állapotba került, és akut orvosi segítséget kellett igénybe vennie. A munkáltató felelősségi körébe tartozó események miatt kritikus szintet elérő pszichés betegsége súlya és következményei tekintetében a perben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapítható volt, hogy bár a felperesnél kialakult pszichés zavar önmagában nem volt olyan jellegű és mértékű, hogy amiatt a mentőgépkocsi vezetői munkakör betöltésére alkalmatlanná vált volna, az orvosszakértői bizottság véleménye alapján mégis jelentős részét tette ki a nála 2018 őszén megállapított 44%-os egészségkárosodásnak. Így nyilvánvalóan szerepet játszott abban is, hogy ebben az időszakban a felperes munkára való alkalmatlanságát megállapították, ami a közalkalmazotti jogviszonya alóli felmentéséhez vezetett. Megromlott pszichés állapota komolya akadályként jelentkezik abban is, hogy a felperes más munkakört sikerrel betöltsön, a szakértői vélemény alapján a felperes munkaképességét korlátozza, hogy fokozott érzelmi, pszichés megterheléssel járó, illetve fokozott figyelmet igénylő munkakörökben való elhelyezkedése nem javasolt. A felperes pszichés zavara a szakvélemény elkészítése idején is 20%-os munkaképesség-csökkenést okoz.

[31] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes felelős a 2015. október 7-én történt baleset miatt a felepresnél bekövetkezett a testi épség megromlásával okozott sérelemért, a 2018. január 11-én történt baleset által okozott pszichés egészségromlással okozott sérelemért, továbbá a 2018 tavaszi munkahelyi konfliktus kezelésével megvalósított emberi méltóság sérelméért, jó hírnév sérelméért és az ezáltal okozott pszichés egészség romlásával járó sérelemért. A bíróság megállapította továbbá, hogy az első balesettel összefüggésben bekövetkezett fizikai egészségromlás, a több munkahelyi körülménnyel összefüggésben is beálló pszichikai egészségromlás, és a munkahelyi közösségben bekövetkezett jó hírnév sérelme jelentékeny szerepet játszott abban, hogy a felperes életminősége élete több területére kiterjedően is megromlott. Tíz éve hivatásának tekintett munkáját a továbbiakban folytatni nem tudta, és jövőbeni munkavállalási lehetőségei is beszűkültek. Mindezen sérelmek kompenzációját, a sérelmek következtében a felperes életében jelentkező hátrányok jellegét és mértékét is figyelembe véve, az elsőfokú bíróság összességében 1.000.000 Ft sérelemdíj megállapítását látta arányosnak.

A fellebbezés és csatlakozó fellebbezés

[32] Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, míg a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Fellebbezés

[33] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a kereset elutasítását, másodlagosan kérte a sérelemdíj vonatkozásában a megállapított összeg „jelentős mértékű” mérséklését, valamint a megítélt kártérítés csökkentését 213.682.- forintra.

[34] Hivatkozásképpen előadta, hogy a tényállás nem megfelelően került rögzítésre, abból ugyanis hiányzik annak megállapítása, hogy a felperes az ujj sérülését szolgálati felettese részére nem jelentette, a felperes tehát saját belátása szerint döntött úgy, hogy sérült kezével munkáját tovább folytatja, minderről az alperest nem tájékoztatva. A tényállás nem tartalmazza továbbá, hogy a felperes az alperesi írásbeli figyelmeztetéssel szemben jogorvoslattal nem élt.

[35] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokkal ellentétesen állapította meg, hogy a felperes a tető javításával kapcsolatos munkák miatt legalább 100.000.- forintot fizetett meg. Ez a perben nem nyert bizonyítást. Teljes ellentmondás mutatkozott ugyanis a kereset, valamint a tanúvallomásban foglaltak között. A felperes keresetében a tanút ereszcsatorna tisztítására és faágaktól való veszélymentesítésre vonatkozó munkálatokra kérte fel, ezzel szemben a tanú tetőjavítási munkálatokról számolt be, a tetőszerkezetet érintő javításokról. Életszerűtlen, hogy a felperes keresetlevezelésben ne emlékezett volna azokra a munkálatokra, amikre a tanút felkérte. Az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal értékelte a tanú által előadott azon körülményt, hogy a tetőjavítás már korábban is időszerű lett volna. Ezen tényadat

alapján a kártétel jogalapja kérdőjelezhető meg, nem tekinthető ugyanis a balesetből származó, azzal összefüggésben szükségképpen felmerülő tapadó kárnak, ezáltal nem tartozik az Mt. 167. § (1) bekezdés szerinti teljes kár körébe.

[36] A jogi indokolás körében előadta, hogy a 2015. október 7-i balesettel összefüggésben az ítélet maga is rögzíti, hogy ha a felperes a korlátot igénybe veszi, akkor a baleset megelőzhető lett volna. Miként erre az eljárás során is rámutatott, mindez nem csak a valószínűség szintjén, de a mindennapi élettapasztalatok alapján különösebb szakértelem hiányában is teljes bizonyossággal elmondható. A korlát megfogása esetén – különösen, ha figyelembe vesszük a fotódokumentációt is – a szűk lépcsőn haladva a felperes a perbeli sérülést nem szenved el.

[37] Ezen túl az elsőfokú bíróság a Pp. 279. §-át megsértette, mert okszerűtlenül mérlegelte a perben jelentős tényeket. Az eset szempontjából ugyanis az egyetlen releváns kérdés az, hogy a lépcsőn történő biztonságos közlekedés mennyiben volt biztosított, és azzal összevetve a baleset bekövetkezésében mennyiben hatott közre a felperes magatartása. Ez a kérdés az ítéletben is megválaszolásra került azzal, hogy a lépcsőn történő közlekedéshez a korlát biztosított volt és amennyiben azt a felperes megfogja, a baleset elkerülhető. Teljességgel másodlagos körülmény, hogy a felperes cipője mitől lett vizes. Egyébiránt az vizes lehetett volna akkor is, ha azt az utcáról érkezve hordja fel a lábbelijére. Alperesi oldalról azon minimális feltételek vizsgálándók – így jelen esetben a korlát biztosítása – mely feltételek megléte esetén a baleset bekövetkezése teljes mértékben kizárható. A szakvéleményben hivatkozott kikerülhetetlen csúszásgátló szőnyeg biztosítása esetén is megtörtént ugyanis, hogy a felperes azt sem veszi igénybe és így a baleset azonos módon bekövetkezik, viszont, ha a felperes a korlátot megfogja, a baleset bekövetkezése biztosan elmarad. A baleset kizárólagos bekövetkezésének oka tehát – az általános élettapasztalaton nyugvó logikai levezetésből adódóan – kizárólag azon felperesi magatartás, hogy annak tudatában, hogy a lábbelije vizes, a lépcsőn úgy közlekedett, hogy a korlátot nem fogta meg. Ez a felperes saját felróható magatartása, figyelemmel arra, hogy annak is tudatában volt, hogy a bal keze a vágott seb miatt sérült, ezért fogásra képtelen, jobb kezében pedig a kabátját tartja. Egyébiránt a szakvélemény is megjegyzi, hogy a felperes számára a vizes lábbeli viseléséhez nem társult veszélyérzet, holott ez a mindennapi élettapasztalaton alapuló elvárás. Az elsőfokú bíróságnak az ezen túli irreleváns körülményeket és így a szakértői bizonyítást figyelmen kívül kellett volna hagynia, a szakértői bizonyítás teljes egészében mellőzhető lett volna. A releváns körülmények ugyanis az általános élettapasztalat figyelembevételével megállapíthatók. A szakértői vélemény nélkülöz mindenfajta különleges szakértelmet kívánó megállapítást, összehasonlító elemzést, szakmai standardot, vagy előírásra utalást. Ezen túl a szakértő olyan kérdések vonatkozásában tesz megállapításokat (az okfolyamat vizsgálata), melynek eldöntése az eljáró bíróság kompetenciájába tartozó feladat,

[38] Jogsértő az ítélet azon megállapítása is, hogy a felperes terhére nem róható, hogy a sérült kézzel dolgozott, hiszen a munkaképtelenségét sem az orvos, sem az alperesi munkáltató nem állapította meg. Ezen megállapítás nem helytálló, mivel a felperes kötelessége lett volna jelezni munkaképtelen állapotát, melyet elmulasztott. A munkáját folytatta, melynek során a lépcsőn megfelelő módon közlekedni nem tudott, ezért a baleset bekövetkezéséért kizárólagosan felelős. Egyébiránt előadta, hogy a felperes sérült kezével saját maga a szolgálati gépjárműjével jelent meg a járóbeteg ambulancián, ahonnan az ellátását követően visszavezetett, majd a szolgálati jármű lemosását elvégezte, mely tevékenységekben sérült ujjja nem akadályozta. A felperesi kézsérülést tehát objektív okként

figyelembe venni nem lehet. A felperes kizárólagos magatartása, hogy ezen körülmények ellenére a munkáját folytatta.

[39] A 2018. január 11. napján bekövetkezett balesettel összefüggésben az okozatosság hiányát a perben kirendelt igazságügyi gépjármű szakértői vélemény is igazolta, mely megállapította, hogy az egyébként meglehetősen korszerű mentőgépjármű öve megfelelően működött, így a felperes sérülését a biztonsági öv feltételezett hibája nem okozhatta. Vitatta az elsőfokú ítélet megállapításának azon részét, mely szerint az alperes felelős a balesetből eredő felperesi pszichés egészségromlásért, végső soron magáért a baleset bekövetkezéséért. Az elsőfokú ítélet jogi indokolása megítélése szerint ellentétes az Mt. vonatkozó rendelkezéseivel. Az alperes megfelelő munkaeszközt biztosított, a baleset egyéb körülményeiért – a szabálytalanul közlekedő gépjárművezető magatartásáért – nem felelős, harmadik személyeknek a közúti közlekedés során elkövetett szabályszegő magatartása az alperes ellenőrzési körén kívül esik. Az ítélet ezzel ellentétes megállapítása jogsértő, mert az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontjába ütközik. Előadta, hogy „számolnia kellett” fordulat az alperesi álláspont szerint az esemény teljességgel bizonyos bekövetkezésére utal, nem csupán annak lehetőségére. A jogszabályi feltétel teljesülésének megállapítására tehát akkor van lehetőség, ha az alperesi munkáltatónak számolnia kellett volna magával a konkrét baleset biztos bekövetkezésével és nem csupán azzal, hogy az bekövetkezhet. Az ítélet levezetése abból a szempontból is „visszás”, mivel a közúti közlekedés során a „bizalmi elv” érvényesül, azaz a forgalomban résztvevőknek abból kell kiindulniuk, hogy a közlekedés szabályait a többi résztvevő is betartja. Indokolatlan az ítélet azon megkülönböztetése is, hogy azt a munkavállalót, aki több időt tölt gépjárművezetéssel, nagyobb valószínűséggel érheti baleset, mint azt, aki kevesebbet. Az ítélet az irányadó joggyakorlattal is ellentétes, figyelemmel az 1/2018 (VI. 25.) KMK véleményben foglaltakra, mely kifejezetten rögzíti, hogy „a munkáltatónak pl. nyilvánvalóan van ráhatása a munka megszervezésére, de nem befolyásolhatja a közúti közlekedés résztvevőinek magatartását. Ezért, ha a munkavállaló a munkáját jellemzően a telephelyen/székhelyen kívül végzi és eközben a közúton kárt szenved (3. személy elüti a gyalogátkelő helyen) a kártérítés iránti követelését a munkáltatóval szemben nem érvényesítheti.”

[40] Az alperesi álláspont szerint az elsőfokú ítélet értelmezése ellentmond a jogalkotói szándéknak is, e körben utalt az Alaptörvény 28. cikkére. Az elsőfokú ítélet értelmezése visszavezet a korábbi jogalkotó szerint is hibás értelmezési gyakorlathoz, mely a munkáltatói felelősséget túlságosan tág körben vonta meg. A 2012. évi „új” munka törvénykönyve indokolása szerint a korábbi „működési kör” fogalmi meghatározásának újra szabályozására ezen hibás gyakorlathoz tekintettel volt szükség. A törvény indokolása szerint a működési kör fogalmát felváltja az ellenőrzési kör fogalmával, a törvény szándéka ezzel az, hogy szűkítse a bírói gyakorlatban kialakult rendkívül széleskörű munkáltatói kártérítési felelősséget. Az ellenőrzési körbe tartoznak mindazok a körülmények (eszközök, energia, munkavállalók) amelyek működésére a munkáltatónak tevékenysége során befolyása van. Az ítéletnek tartalmaznia kellene annak indokát, hogy az alperes miként bírt volna befolyással lenni a balesetet okozó szabálytalanul közlekedő gépjármű sofőrjének magatartására úgy, hogy a baleset bekövetkezése teljes bizonyossággal elkerülhető legyen. Nyilvánvaló, hogy erre az alperesi munkáltatónak ráhatása nem lehetett, a bekövetkező esemény tehát az alperes ellenőrzési körén kívül esik.

[41] A 2018. tavaszán történt munkahelyi konfliktussal összefüggésben arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § hibás alkalmazásával vonta le azt a

következtetést, mely szerint az alperes a felperessel szemben „önkéntes és előfölnnyel visszaélő magatartást” tanúsított, amely így alkalmas volt a felperes jóhírnevének sérelmére, továbbá hozzájárult a felperes pszichés egészségkárosodásához. Álláspontja szerint mindezen következtetés a felperes alperessel szembeni szubjektív sérelemérzetén alapul. Az elsőfokú ítélet lényegében a munkahelyi konfliktussal összefüggésben lefolytatott alperesi eljárást tekintette jogellenes magatartásként, alperesi álláspont szerint azonban sem az eljárás, sem annak módja nem tekinthető jogsértőnek. Az alperes nem tett mást, mint élt a jogszabályban biztosított jogosultságával és vizsgálatot folytatott le a munkavállalók által megvalósított kötelezettségek körülményeinek tisztázására. Az alperesi álláspont szerint nem szolgálhat sérelemdíj alapjául egy, az Mt. 56. § alapján jogszerűen alkalmazott munkáltatói intézkedés. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a felperes a munkáltatói intézkedéssel szemben jogorvoslattal nem élt. Hivatkozott továbbá az Mt. 9. §, valamint 177. § alapján alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. § 1. fordulatára, valamint a 6:520. § d) pontjára, mely szerint a jogellenesség hiánya a kárfelelősséget kizárja.

[42] Előadta, hogy a konfliktus vizsgálata során az alperes mindössze a munkavállalók beszámolóira tudott támaszkodni, melyek több helyen ellentmondást mutattak egymással. jogi iroda munkatársa. mindössze az esettel kapcsolatos saját benyomásait fejtette ki. Hangsúlyozta, hogy a beszélgetés nem jogi iroda munkatársa. és a felperes, hanem jogi iroda munkatársa. és Munkatárs között zajlott. Emellett jogi iroda munkatársa. ugyan a jogi osztály munkatársaként vett részt az eljárásban, de munkáltatói jogokat a felperessel szemben nem gyakorolt. Ilyen értelemben sem bírtak az általa elmondottak a felperessel szemben relevanciával. Megjegyezte, hogy a hangfelvétel rögzítésére egyebekben jogi iroda munkatársa. tudta és hozzájárulása nélkül titokban, vagyis személyiségi jogait megsértve került sor. Az alperes a részére biztosított jogszerű eszközökkel élt akkor, amikor a konfliktus esetleges kiújulásának megelőzése, egyúttal az érintett mentőállomás zavartalan működésének biztosítása érdekében a konfliktusban érintett személyeket más telephelyre vezényelte. Azért, mert a felperes az alperes jogszabályszerű eljárását, valamint az annak nyomán hozott jogszerű intézkedését magára nézve szubjektíve sérelmesnek gondolta, az alperesi munkáltató felelőssé nem tehető.

[43] Az összecszerűség kapcsán előadta, hogy a sérelemdíj vonatkozásában további mérséklésnek van helye, bár ennek összecszerűségét nem tudja meghatározni. Figyelembe véve a testi épség és pszichés egészség, valamint az emberi méltóság és jóhírnév megsértésének jellegét, vagyis a bekövetkezett sérelmeket, már önmagában ezek alapján túlzott mértékűnek tekinthető az ítéletben megállapított összeg. Utalt arra, hogy a felperes a keresetindításkor még maga is alacsonyabb összegben határozta meg a sérelemdíj mértékét, melyet csak később, a perfelvétel során emelt fel. A csatolt okiratok szerint a felperesnél gyógyszeres kezelést nem igénylő enyhe depresszió került megállapításra, amely alapján az összeg szintén eltúlzottnak tekinthető. További mérséklésre adnak alapot a kimentés körében hivatkozott körülmények.

[44] Jogsértő továbbá az ítélet azon megállapítása is, mely szerint a felperesi igényérvényesítés elmulasztása a balesetet okozó gépjármű sofőrjével szemben a kárenyhítési kötelezettség elmulasztásaként nem értékelhető. Az elsőfokú ítéletből fakadó értelmezés nyomán a valóban vétkes károkozó gyakorlatilag mentesül a kártérítési kötelezettség alól, hiszen vele igényérvényesítéssel kizárólag a felperes tudna élni.

Csatlakozó fellebbezés

[45] Az ítélet ellen a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, kérve a sérelemdíj összegének 4.500.000.- forint összegre történő felemelését. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdésének sérelmével kirívóan okszerűtlenül mérlegelte és a perbeli bizonyítékok között olyan rangsort állított fel, amely nem vezethető le a törvényből. Az elsőfokú bíróság a perbeli bizonyítékok közül kiemelte és különös hangsúlyt fektetett a szakértői véleményre, melyet tévesen is értelmezett, míg a többi rendelkezésre álló bizonyítékot, perben ismert körülményt nem értékelte kellő súllyal. Önmagában az, hogy a szakértői vélemény alapján kétséget kizáróan nem igazolható az orvosi dokumentációból, hogy a felperes a 2018. január 11. napján bekövetkezett balesetben ostorcsapásos jellegű sérülést szenvedett, nem értékelhető a felperes terhére. A perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a felperes a 2018. január 11. napján bekövetkezett balesetét megelőzően nem állt tartósan orvosi kezelés alatt, állapota nem okozott számára a mindennapokban megjelenő és kezelendő problémát, időszakosan jelentkeztek nála panaszok, azonban azok a mindennapjait nem korlátozták, ellenben a 2018. áprilisi vizsgálatok a 2017. augusztusi MR lelettel ellentétben már súlyosabb kórképet ábrázoltak. Kiemelte, hogy a 2018. május 23. napján kelt orvosi dokumentum kifejezetten rögzítette az akkor négy hónappal korábbi nyaki sérülést okozó ostorcsapást, amely óta tartós nyaki panaszai voltak felperesnek, ekkortól javasolták táppénzes állományba történő vételét is. A 2018. januári balesetet megelőzően ilyenre nem került sor, illetve tartós, állandó fájdalmai és panaszai a felperesnek nem voltak. A szakértő még azt is rögzíti a szakvéleményében (NSZKK szakértői vélemény 15. oldal), hogy az orvosi vélemény szerint az elváltozásokat baleseti mechanizmus okozhatta, tünetek jelentkezésének időpontja arra utal, hogy a baleset és a panaszok között összefüggés volt. A felperes előadta, az ostorcsapás jellegű sérülések leggyakoribb kiváltó oka egy közlekedési baleset. E körben utalt cikkíró főorvos cikkére, melyben a főorvos rögzítette, hogy önmagában az a körülmény, hogy a páciens csupán hetekkel, hónapokkal később kapott időpontot a megfelelő képalkotó vizsgálatra, nem róható a beteg terhére, sokkal inkább magyar egészségügy terhére. A nyaki fájdalom az ostorcsapás szindrómában az egyének 65%-ában megjelenhet a sérülés után 6 órán, 93%-nál 24 órán és 100%-nál 72 órán belül. Jellemző, hogy a fájdalomról nem panaszkodik a beteg azonnal a baleset után. A traumás nyaki gerincszindrómából sok beteg felépül a néhány hét vagy hónap alatt, a problémát a krónikus ostorcsapás szindróma jelenti, amelynek kísérője az éveken át tartó nyaki fájdalom a páciensek 20-40%-ánál. A tüneteket is rögzíti a cikk, mely fejfájás, szédülés, szédelés és zsibbadás. A felperes ezen tünetek valamennyiét produkálta a balesetet követően közvetlenül és az után még hónapok, évek elteltével is. A tüneteket a felperes valamennyi orvosi dokumentációja és a perszakértői vélemény is rögzíti.

[46] Téves az elsőfokú bíróság ítéletének [47] bekezdésben foglalt következtetése tekintettel arra, hogy mind az orvosszakértő, mind a perbeli gépjárműszakértő egyezően adták elő, hogy a baleseti mechanizmus maximálisan alkalmas lehetett arra, hogy az ostorcsapás jellegű sérüléseket kiváltsa, ezen felül a felperes e sérülés valamennyi klasszikus tünetét produkálta. Ahogy a szakértő a kiegészítő szakértői véleményében is rögzítette, kizárólag a baleseti mechanizmus következtében elszenvedett ostorcsapás jellegű sérülés alkalmas arra, hogy a felperesnél a 2018. júniusában igazolt és rögzített képalkotó vizsgálatokon látható

kórképet kíváltsa. Ténykérdés, hogy a felperesnél már a balesetet megelőzően is voltak olyan sorsszerű elváltozások, amelyek okozhatták volna a nyaki panaszokat, de az ostorcsapás jellegű sérülések klasszikus tünetei kizárólag a balesetet követően jelentkeztek. A balesetet követően fennálló állapot felperesnél tartós maradvány állapot, mely a baleset óta mindennapjai része, panaszokat fájdalmakat okoz számára, korábbi fizikai képességeinek, erőnlétének elvesztésével jelentős csökkenésével jár. Ezt igazolja, hogy míg 2017-ben korlátozások nélkül el tudta látni a munkakörét, 2018. tavaszától táppénzen volt és folyamatosan tartósan orvosi kezelés alatt áll. Ugyancsak ezt igazolja, hogy 2019-ben az alperes foglalkozás-egészségügyi orvosa alkalmatlannak találta a felperest a munkakörére, így közalkalmazotti jogviszonya megszűnt.

[47] Önmagában az a tény, hogy a felperesnek sorsszerű, degeneratív gerincelváltozásai voltak a baleset előtt, nem jelenti automatikusan azt, hogy jelen állapota ebből fakad, sőt az ilyen esetek jelentős részében a degeneratív elváltozások nem okoznak mindennapos problémát az ember életében és egyáltalán nem biztos, hogy valaha probléma, panasz lép föl. Ezt a szakértő is elismerte és rögzítette szakvéleményében.

[48] Előadta, hogy a perszakértő sem arra a megállapításra jutott, mint amit az elsőfokú bíróság rögzített, hanem arra, hogy a kérdés megválaszolása szakértői módszerekkel nem lehetséges (legutolsó kiegészítő vélemény 4-5. oldal). Ezen esetekben kerül méginkább előtérbe a bizonyítékok összességében történő értékelése. Ezért az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a szakértői véleményt is.

[49] Hivatkozott továbbá a szakértők munkájára vonatkozó kártérítési perekben alkalmazandó 8. számú módszertani levélben foglaltakra és arra, hogy a bizonyítási eljáráshoz tartozik a sérülés és az egészségkárosodás közötti helyi és időbeli összefüggés szakértői megállapítása. Figyelembe kell venni továbbá, hogy meg voltak-e azok a „hídtünetek” amelyek csak a sérülést követően jelentkeznek, vagy később manifesztálódnak még akkor is, ha csupán közvetett összefüggést lehet megállapítani. A kártérítési ügyekben ugyanis nem csak a közvetlen, hanem a közvetett összefüggést is tekintetbe kell venni. Az orvosszakértői véleményezéshez elegendő már az egyszerű valószínűség is, nem is lehetséges mindig a valósághoz teljesen közel állóról nyilatkozni. A valószínűség azt jelenti, hogy kimondása esetén minden tekintetbe jövő egyéb lehetőség háttérbe szorul. A bizonyossággal határos valószínűség pedig egyértelmű azzal, hogy más lehetőség gyakorlatilag nincsen.

[50] Hivatkozott arra is, hogy feltéve, de meg nem engedve, amennyiben a felperes nyaki fájdalmának és panaszainak hátterében a degeneratív elváltozások is jelentőséggel bírnak, a kérdéses balesetnek minimum állapotrosszabbító, súlyosbító hatása volt a felperes állapotát tekintve, tehát legalább a részoki összefüggés megállapítható.

[51] Az összecszerűség körében arra hivatkozott, hogy a megállapított 1.000.000.-forint sérelemdíj egyáltalán nem áll arányban sem a felperes által elszenvedett sérelmekkel, sem a kialakult bírói gyakorlattal. A szakértői vélemény alapján a felperes a 2015-ben elszenvedett munkahelyi balesettel összefüggésben 8%-os egészségkárosodást szenvedett el, mely 10%-os BMKCS-nak felel meg. A nyaki problémákkal kapcsolatosan további 10%-os egészségkárosodás véleményezhető, mely 13%-os BMKCS-nak felel meg, valamint a

pszichés problémákból eredően 20%-os BMKCS véleményezhető. Ha és kizárólag a csak a pszichés állapotból eredő BMKCS mértékét veszi alapul, már akkor is egyértelmű, hogy az elsőfokú bíróság kirívóan és a perbeli körülményekre tekintettel megalázóan méltatlanul alacsony összegben állapította meg a sérelemdíj mértékét a felperes által elszenvedett személyiségi jogsérelem kompenzálására. A sérelemdíj jogintézménye a személyiségi jogban bekövetkezett jogsérelmet hivatott egyrészt szankcionálni, másrészt kompenzálni. Hivatkozott arra, hogy a felperes Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében rögzített testi épséghez és egészséghez való joga sérült, sérült továbbá az Alaptörvényben biztosított szabad munkavállaláshoz fűződő joga is, mely az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében szerepel. Az alperes megsértette a felperesnek az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdésében foglalt jogát is, mely szerint minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

[52] Hivatkozott arra, hogy a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése meghatározza azokat a körülményeket, amelyeket a sérelemdíj megállapítása során mérlegelni kell. Figyelemmel kell lenni a jogsértés súlyára, mely jelen esetben súlyos következményekkel járt a felperes esetében, hiszen a munkahelyén a munkakörében végzett munka során baleseteket szenvedett el, illetve rendkívül súlyos pszichés traumát és döbbenetes nyomásgyakorlást volt kénytelen átélni, mely igen súlyos maradványállapotot okozott nála. Sérült a felperes egészséghez, testi épséghez, a foglalkozás szabad megválasztásához fűződő joga, valamint a jóhírneve és az emberi méltósága is. A Ptk. szerint figyelemmel kell lenni továbbá a felróhatóság mértékére. Jelen esetben a felróhatóság vizsgálata nem jön szóba, ugyanakkor az objektív felelősségre figyelemmel a sérelemdíj magasabb mértékű megállapítása indokolt. Vizsgálni szükséges az ismétlődés jellegét is. Megállapítható, hogy a felperes hosszú évekig végezte a megfelelő körülmények biztosítása nélkül a munkáját az alperesnél. Ezen túl értékelni kell a jogsértésnek a sértettre és a környezetére gyakorolt hatását. A felperest bizonyítottan olyan sérelem érte, mely egész további életére kihatással lesz. A felperes teljes mértékben elvesztette a szabad munkavállaláshoz fűződő alapvető jogát, hivatását. A felperes csupán 53 éves, korára tekintettel munkavállalási lehetőségei beszűkültek, jelentősen korlátozottak. A bizonyítási eljárás során igazolást nyert az, hogy a felperes életvitele és életminősége a foglalkozási megbetegedés okán 100%-ban negatívan változott meg. Hivatkozott a Kúria Pfv.III.20.279/2018/4. számú döntésére az összecszerűség körében és arra, hogy a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásakor kiindulási alapnak kell tekinteni a hasonló tényállású ügyekben kialakult korábbi bírói gyakorlatot, de az nem alkalmazható automatikusan. A sérelemdíj esetén nincs egy listaár, nincs egy taxatív formában felsorolt összecszerűségi táblázat, amely alapján annak mértékét, összecszerűségét meg lehet állapítani.

[53] Az elsőfokú bíróság mérlegelése az összecszerűség meghatározása kapcsán kirívóan okszerűtlen volt. Nem kellő súllyal mérlegelte az összecszerűség megállapításakor a felperes állapotát, a jövőbeni kilátásait, az elmúlt években elszenvedett lelki és fizikai fájdalmakat, az időközbeni jelentős ár- és értékarány változásokat. A felperes a perbeli balesetei, a munkáltatói atrocitás és meghurcolás miatt elvesztette önmagát. A perben tanúként meghallgatott Munkatárs tanúvallomásaiban igazolta, hogy a felperes volt az állomás szíve, mindig pozitív volt, jó hangulatot teremtett. Elmondható, hogy a bekövetkezett balesetek folytán a felperes jövőképe eltűnt, egyik napról a másikra él. Mind fizikálisan, mind mentálisan, pszichésen összeomlott, szuicid gondolatai is voltak. A fizikai mozgásszervi problémák miatt állandó orvosi kezelésre szorul, míg mentális, pszichés állapota miatt

pszichiátriai kezelés, gondozás alatt áll(t), mely kezelések szükségessége a jövőben sem zárható ki.

Fellebbezési ellenkérelem

[54] A felperes fellebbezési ellenkérelme az alperes fellebbezésével érintett részben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[55] Hivatkozásképpen előadta, hogy az alperes általa tényállás kiegészítése körében megjelölt tényeknek, körülményeknek a kereset elbírálása szempontjából semmilyen jelentősége nincs.

[56] A tetőjavítási költségeket a bíróság mérlegeléssel állapította meg, helyesen alkalmazva a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltakat, döntését az elsőfokú bíróság kellőképpen és részletesen meg is indokolta. Az elsőfokú bíróság mérlegelése e körben nem volt kirívóan okszerűtlen.

[57] A 2015. január 11-i balesettel kapcsolatban az alperesi érvelés több szempontból sem helytálló. A fellebbezéssel ellentétben az elsőfokú bíróság ítélete nem rögzíti, hogy amennyiben a felperes kapaszkodik a korlátba, úgy a baleset megelőzhető lett volna. Azt jól látja az alperes, hogy az eset szempontjából, ha nem is az egyetlen, de mindenképpen releváns kérdés, hogy az alperes mennyiben biztosította a lépcsőn történő biztonságos közlekedést. A szakértői vélemény alapján egyértelmű a válasz, hogy egyáltalán nem. Hivatkozott az igazságügyi mérnökszakértő véleményében foglaltakra, mely elkülöníti a közvetlen és közvetett balesetet kiváltó okokat. A közvetlen okok, melyek mind az alperes érdekkörében felmerülő okok, ha bármelyik is elmarad vagy az alperes a védekezési alternatívák közül legalább egyet megvalósít, akkor a baleset elmarad. A közvetett baleseti tényezők kapcsán is rögzíti a szakértő, hogy azok elmaradása esetén sem zárható ki a baleset. Így az alperes a szakértői véleménnyel teljes mértékben ellentétes megállapításokat rögzít a fellebbezésében. Téves az az alperesi álláspont, hogy a baleset körében értékelendő körülmények ne minősüljenek szakkérdésnek. Az alperes munkavédelmi mulasztása oly sokszor jelentkezik és több területen is, hogy a körülményekből nem vonható le más következtetés, mint amire az elsőfokú bíróság jutott. Önmagában az, hogy a felperes a kezének sérülését aznap nem jelentette, közrehatásként nem értékelhető, különös figyelemmel arra is, hogy a felperes ettől a sérüléstől nem került munkaképtelen állapotba, munkáját megfelelően el tudta látni. Hangsúlyozta, hogy a baleset nem azért következett be, mert a felperes aznap nem fogta a korlátot, hiszen amennyiben fogta volna, akkor sem zárható ki, hogy a baleset megtörténik. A baleset oka az volt, hogy az alperes nem biztosította a megfelelő és biztonságos munkakörülményeket a munkavállalók számára. Kiemelte, hogy a felperes a balesetet megelőzően több alkalommal is jelezte felettesei részére a balesetveszélyes körülményeket, változás, megelőző- vagy óvó intézkedés azonban nem történt.

[58] A 2018. január 11-i baleset kapcsán hivatkozott arra, hogy az alperesnek a közlekedési forgalomban bekövetkező balesettel fokozottan számolnia kellett, lévén, hogy a baleset gépkocsivezetőt érintett, akinek a munkaideje jelentős részét a forgalomban való

részvétel tölti ki, legfontosabb munkaköri tevékenysége a közúti autóvezetés. A baleset továbbá egy mentőautóval következett be, amely a megkülönböztető jelzés használata mellett a KRESZ szabályainak figyelmen kívül hagyásával közlekedhet, rendszerint az adott helyen megengedettnél nagyobb sebességgel, illetve a kereszteződésekre vonatkozó elsőbbségi szabályok, valamint a közlekedési lámpák jelzéseinek figyelmen kívül hagyásával vesz részt a forgalomban. A fentiekre tekintettel az alperes a 2018-as balesetből eredő károk megtérítése alól alappal nem mentesülhet. Hivatkozott arra, hogy az Mt. 166. § (1) bekezdés a) pontja három konjunktív feltétel tartalmaz, tehát nem elég az egyiknek fennállnia a mentesüléshez, hanem mindhárom körülmény együttes fennállása szükséges.

[59] Előadta, hogy az ellenőrzési kör szűkebb kategória, mint a korábbi Mt. szerinti működési kör, az ellenőrzési kör azon körülményekre terjed ki, amelyeket a munkáltató ténylegesen befolyásolni tud. Az azonban nem korlátozódik a munkáltató telephelyére. Az előreláthatóság hiánya azt jelenti, hogy a körülménnyel nem számolhatott előre a munkáltató, tehát valamilyen atipikus esemény idézte elő a károsodást vagy a sérelmet. Ez jelen esetben nem teljesült, hiszen a felperes munkaköréből adódóan az alperesnek fokozottan számolnia kellett a közúti közlekedési balesetek bekövetkezésének jelentős kockázatával. A harmadik feltétel, a nem elvárható elkerülés, elhárítás, mely a technika adott állása és a rendelkezésre álló körülmények között azt jelenti, hogy a károkozó körülmény nem akadályozható meg. Feltételezve, de meg nem engedve, hogy a károkozó körülmény a munkáltató ellenőrzési körén kívülre is minősülne, a másik két feltétel fennállta nem igazolható. Az előreláthatóság hiánya kapcsán hivatkozott az EBH2000.253. számú döntésre és arra, hogy miután a munkavállalónak a munkaköréből adódóan a munkát a munkáltató telephelyén kívül kell végeznie, ezért a munkavégzés körülményei számára adóttak, azon változtatni sem ő, sem a munkáltató nem tud. Ezzel azonban az alperesnek tisztában kell lennie, számolnia kell a munkavégzéssel járó és az azzal összefüggő baleseti veszélyhelyzettel. Ez a társaság kockázatába tartozik. E körben az 1/2018. KMK vélemény sem irányadó. Az elháríthatatlan körülmény kapcsán pedig kiemelte, hogy az alperes a munkavállalók, így konkrétan a felperes számára sem biztosította a megfelelő munkavédelmi oktatást, mely a műszaki szakértői véleményből egyértelműen kiderül, valamint a megfelelő munkavédelmi ruházatot. Így helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság az alperes helytállási kötelezettségét a 2018. január 11-i balesettel összefüggésben.

[60] A 2018. tavaszán történt munkahelyi konfliktus kapcsán előadta, hogy az alperesi fellebbezésben foglaltak szemet hunynak a megtörtént események fölött és az akkor történeteket, és ennek a felperesre gyakorolt hatását teljes mértékben elbagatellizálják. A személyiségi jogi sérelem nem az Mt. 56. § alapján jogszerűen alkalmazott intézkedés volt, hanem az ehhez kapcsolódó alperesi eljárás módja, mely alkalmas volt arra, hogy a felperesben fokozott szorongást, félelmet váltson ki és arra is, hogy a felperes jóhírnevét, becsületét megsértse, az emberi méltóságában őt megalázza.

[61] Az alperes ellenkérelmében a Pp. 372. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a csatlakozó fellebbezés nem megengedett, miután az elsőfokú ítélet a felperest ért fizikai sérülések vonatkozásában nem állapította meg az alperes felelősségét, mely ítéleti rendelkezést az alperes fellebbezésében nem támadta. Ugyancsak figyelmen kívül hagyható a felperesi csatlakozó fellebbezés az összecszerülés vonatkozásában. Az alperesi fellebbezés ugyanis a kereset teljes elutasítására, másodlagosan az összeg mérséklésére irányult, ezért a csatlakozó fellebbezésnek is kizárólag ezen korlátok között lehet helye. Hivatkozott arra is, hogy a felperes a másodfokú eljárásban olyan új hivatkozásokat tesz, melyek tiltottak a Pp.

372. § (2) és 373. § (2) bekezdése alapján. Előadta, hogy alappal merül fel az a kérdés, hogy az alperes mit tehetett volna annak érdekében, hogy a balesetet okozó gépjármű sofőrje teljes bizonyossággal ne kövessen el szabálytalanságot és ez által a baleset egészen biztosan ne következzen be.

A másodfokú bíróság döntése

[62] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan, a csatlakozó fellebbezés – az alábbiak szerint – részben alapos.

[63] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolta, ezért az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét (tetőjavításon kívüli egyéb károk) nem érintette.

[64] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes arra, hogy a csatlakozó fellebbezés nem megengedett. A Pp. 372.§ (1) bekezdése szerint a fellebbező fél ellenfele a fellebbezésre vonatkozóan ellenkérelmet terjeszthet elő, ha pedig a fellebbezéssel megtámadott ítélet megváltoztatását maga is kívánja, csatlakozó fellebbezést nyújthat be. A csatlakozó fellebbezéssel az ítéletnek csak az a része támadható, amelyet a fellebbezés érint. Az alperes fellebbezése a megítélt sérelemdíjat és a tetőjavítás címén megítélt 100.000 forint összegű kártérítést kérte megváltoztatni és e körben a keresetet elutasítani. Ennek folytán a felperes jogosult volt a sérelemdíj tekintetében csatlakozó fellebbezés előterjesztésére.

A 2015. október 7-i baleset

[65] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes fellebbezésében a 2015. október 7-i balesettel kapcsolatosan a tényállás hiányosságaira és a levont jogi következtetés megalapozatlanságára, valamint a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésére is. Az elsőfokú bíróság e körben a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és a megfelelő jogszabályi rendelkezések alapján, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helytálló jogi következtetést vont le, érdemi döntése helyes.

[66] A 2015. október 7-i balesettel kapcsolatban nem valós az az alperesi hivatkozás, hogy önmagában az alperes által biztosított korlát elegendő volt a lépcsőn való biztonságos közlekedéshez, ezt a szakértői vélemény egyértelműen cáfolja. Alaptalanul hivatkozott az alperes arra is, hogy a baleset kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartásából következett be.

[67] A felperes a baleset napján 2015. október 7-én 7 órától 19 óráig volt beosztva munkavégésre és ennek megfelelően is végzett munkát. A reggeli munkavégzés közben a mentőgépkocsi hordágya becsípte a felperes kezét. A felperest a reggeli órákban 10 óra 21

perckor a kórházban ellátták, rögzítették, hogy aznap betegmozgatás közben a bal kéz 2. ujjára sérült. Előírták, hogy sebet, kötését víz ne érje. Ezt követően a felperes tovább végezte a munkáját. A felperes munkaköri leírása egyértelmű munkaköri feladatként rögzíti, hogy minden váltás előtt, de ha a gépkocsi szennyezettsége azt szükségessé teszi, akkor naponta többször is köteles a gépkocsit bevonulást követően lemosni, illetve megtisztítani. A felperes munkaköri feladatai közé tartozott tehát a mentőgépkocsi lemosása a munka végeztével. A felperes nem volt köteles sérülését az alperesnek jelenteni, tekintettel arra, hogy a felperes a munkáját el tudta látni, keresőképtelen betegállományba vételére nem került sor. A felperes munkaköri feladatait munkaidőben elvégezte, majd a gépkocsi lemosásával zárta a napot. Mosás után a vizes és mosószeres talpú cipőjével a garázsból az öltözőbe ment, ahol a lépcső harmadik fokának peremére lépett lába lecsúszott a lépcső széléről és elesett. A felperes sérült és kötözött bal kezén gumikesztyűt viselt, másik kezében a kabátot tartotta.

[68] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy a munkavédelmi igazságügyi szakértő kirendelése szükségtelen volt, illetőleg olyan kérdésben nyilatkozott, ami nem volt szakkérdés. Iratellenesen állította azt is alperes, hogy az igazságügyi szakértői vélemény nélkülöz mindenfajta különleges szakértelmet kívánó megállapítást, előírásra utalást. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a kirendelt munkavédelmi igazságügyi szakértői szakvélemény alapos, részletes, körültekintő és aggálymentes. Emellett megállapítható, hogy a szakértő helyszíni szemle alapján vizsgálta az alperesi munkahelyet és munkakörnyezetet, valamint a kockázatértékelést és a baleset helyszínét, továbbá a szakértői vélemény egyértelműen tartalmazza azokat a jogszabályi előírásokat, amiket vizsgálni kellett.

[69] Az igazságügyi szakértő a baleseti környezet kapcsán rögzítette, hogy a garázsok felől érkezők cipője vagy a garáztér (szinte mindig) vizes padlójától lesz vizes, vagy az átvett papucsokkal mennek rá a vizes garázspadlóra. A garázsok felől érkezők tehát a legtöbb esetben vizes talpú lábbelivel lépnek tovább az állomás belső terei felé. A mosást, takarítást végző járművezetők cipője jelentősen elázik és talpukra mosási vegyszer is tapadhat. A szakértő saját tapasztalatai alapján megállapította, hogy a szemlén a fotók elkészítése után vizes talpú cipőjével átlépve a garáztérben lévő lábtörlőt, belépett a mentőállomás közlekedő folyosójára. A csúszást próbáló lába úgy siklott a padlón és a lépcsőn, mintha a lábán korcsolya lett volna. Rögzítette, hogy a garászból a belső terek felé vezető folyosók burkolata ugyanolyan csúszós, mint a feljáró lépcsők burkolata. A belső közlekedési útvonalok csúszás- és balesetveszélyesek. Ezt követően a szakértő a munkavédelmi törvény pontos jogszabályhelyeire hivatkozással (60. § b) pont, 36. §, 42. § b) pont, 44. §, 54. §, 55. §) a baleset oksági elemzése kapcsán megállapította, hogy a baleset közvetlen szükséges és elégséges feltételeihez az alábbi három tényező együttes jelenléte szükséges:

- a felperes munkacipője az autómosás/takarítás után vizes/vegyszeres volt,
- az öltöző felé vezető közlekedési út lépcsőházi részének aljzata – egyezően a mentőállomás minden belső közlekedési felületével – vizes talpú cipőben közlekedve csúszós, balesetveszélyes,

- a felperes által viselt lábbeli nem volt csúszásgátló felületi kialakítású, vagy ekvivalens lehetőségként az érintett közlekedési úton nem volt kikerülhetetlen terjedelmű vízfogó (csúszásmentes) szőnyeg.

Rögzítette: ha az előbbi három tényező közül bármelyik elmarad, a baleset nem következik be. A közvetett baleseti tényezők, melyek elmaradása esetén a baleset bekövetkezése nem kizárt, az alábbiak voltak:

- A felperes bal keze a baleset előtt nem sérül meg, így hatékonyan tud kapaszkodni a baloldali korlátba,
- A felperes tudatosan számít a lépcső csúszási veszélyére,
- A felperes kezeire húzott gumikesztyű száraz és így azzal biztos fogódzás lehetséges,
- A felperes nem tart a jobb kezében kabátot és ezzel kapaszkodik a bal oldalon lévő lépcsőházi korlátba.

[70] Az igazságügyi szakértő szakértői feladatai szerint vizsgálta a munkavédelmi szabályozás szakszerűségét és megállapította, hogy a mentőgépkocsi vezetői munkakör kockázatértékelésében a csúszási veszély csak a betegellátási helyszínek vonatkozásában jelenik meg. A kockázatértékelés a közlekedési útvonalak baleseti kockázatát megfelelőnek minősíti, a lépcsőházat is úgy minősíti, hogy a helyiség vonatkozásában baleseti kockázat nincs. Az anyag csak az öltöző, fürdő, zuhanyozó vonatkozásában rögzíti a csúszásmentes felületek biztosítását, és annak kockázatát (hibásan) megfelelőnek minősíti. Az alperes munkavédelmi szabályozásából tehát kimaradt az a munkahelyi körülmény, hogy az épület lépcsőházának burkolata – vizes talpú lábbelivel viselve – csúszásveszélyes. Ez a körülmény veszélyes akkor is, ha eső/hó esetén bárki vizes talpú cipővel megy a mentőállomásra. A mentő mosása után a lépcsőházban való áthaladás pedig fokozottan veszélyes, mert a mosás/takarítás során a cipő jobban átázik, mint az esős időben, a talpára mosószerek tapadhatnak. A szakértő megállapította, hogy az alperes munkavédelmi szabályozása hibás és hiányos.

[71] Ezt követően az igazságügyi szakértő vizsgálta a munkavédelmi gyakorlat szakszerűségét és megállapította, hogy hibás a kollektív védőeszköz biztosításának gyakorlata is. Az alperes kollektív munkavédelmi felszerelésekkel nem látta el a felperes munkahelyi környezetét az autómosás baleseti kockázatának csökkentése érdekében. Mindezek alapján megállapította, hogy az alperes munkavédelmi szemlélete és gyakorlata is hiányosnak és hibásnak minősül. A szakszerűen készített kockázatértékelésnek fel kellett volna ismerni a mentőállomás beruházási specialitását, amit az épületen belüli közlekedési terek csúszásveszélyes burkolata jelent. Ebben a vizsgálati körben pedig kiemelten foglalkoznia kellett volna a tényezővel, hogy a gépkocsivezetők a kötelező autómosási/takarítási feladataik kapcsán kiemelt baleseti kockázatnak vannak kitéve, amikor a csúszós folyosóra/lépcsőre vizes/vegyszeres talpú lábbelivel lépnek. Ezen túl az alperes munkavédelmi szakembereinek a szakszerűen feltárt baleseti kockázatot kollektív védelmi

eszközök telepítésével kellett volna minimálisra csökkenteni vízfogó szőnyeggel, csúszásmentes lépcső élvédővel.

[72] A szakértő rögzítette szakértői véleményében, hogy a lépcsőn a szakértői szemlén vele együtt még négy személy jött le, az öt személy közül azonban csak ő fogta a lépcsőházi korlátot, amikor felfelé haladt. A korlát fogásának szándékához tudatosan rögzülnie kell a potenciális csúszási veszélynek, mely azonban csak az egyik tényező. A korlátot olyan módon olyan erősen kell megfogni/szorítani, hogy az esetleges elesés ellen tudjon hatni. Ez a felperestől a baleset előtti egészségügyi állapotában elvárható nem volt.

[73] A felperes is előadta a perben, de a szakértői vélemény is rögzíti, hogy a felperes szóban közölte a feletteseivel, hogy az aljzat csúszós és javasolta, hogy szerezzenek be gumicsizmát. A felperes személyes meghallgatásakor elmondta, hogy a baleset előtti években javasolta, hogy kellene nekik gumicsizmát adni a járművek mosásához, illetve kérdezte, hogy miért nem kapnak, hiszen többször előfordult, hogy napközben is le kellett mosni a járművet és akkor vizes nadrággal, vizes cipővel kellett tovább dolgozniuk. Erre a felvetésére az állomásvezető azt mondta, hogy ha kapnának is gumicsizmát, akkor is egy darabot kapna az egész állomány és annak senki nem örülne. Ezeket a tényállításokat az alperes nem vitatta. Az alperes tehát a felperes konkrét felvetésére sem biztosította a megfelelő egyéni védelmet.

[74] Mindezek alapján iratellenes és téves az alperes azon hivatkozása, hogy az alperes biztosította volna azokat a minimális szintű biztonsági intézkedéseket, mellyel a baleset elkerülhető lett volna. Ugyancsak nem helytálló az a jogi álláspont, hogy teljességgel irreleváns az a körülmény, hogy a felperes a lépcsőn való közlekedés előtt a gépjárművet mosta, szükségtelen többletkövetelmény lett volna a csúszásgátló szőnyeg, illetve a megfelelő ruházat.

[75] Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte az igazságügyi szakértői véleményt és annak megállapításait: az alperes a munkavégzéssel járó kockázatokat nem mérte fel megfelelően, az elcsúszás elleni védekezést (kollektív és egyéni) a folyosón és a lépcsőházban annak ellenére nem biztosította, hogy a mentőgépkocsi vezetők mindennapos munkaköri feladata volt a mentőgépkocsi mosása. Ezek lényeges munkavédelmi szabályszegések, melyek a balesettel ok-okozati összefüggésben álltak. Mindezek alapján a baleset kiváltásának elsődleges, releváns oka az volt, hogy az alperes nem biztosította a munkavédelmi követelményeknek megfelelő csúszásmentes környezetet és a kollektív védelmet. A mindennapi élettapasztalatok alapján is megállapítható, hogy a mentőgépkocsi mosását követő vizes lábbeli és csúszásveszélyes környezet váltotta ki az elcsúszást. A Kúria precedensképes határozata szerint a munkáltató kártérítési felelőssége abban az esetben állapítható meg, ha a munkavállaló kára a munkaviszonyával összefüggésben következett be és az általános élettapasztalat - vagy szakértői vélemény - alapján az adott körülmény alkalmas volt a kár, mint eredmény létrehozására (Mfv.VIII.10.016/2023/4., emellett 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény I.2. pont). Ez a perbeli esetben egyértelműen megállapítható.

[76] Sem a szakértői vélemény, sem az egyéb bizonyítékok nem támasztják alá az alperes azon hivatkozását, hogy a korlát megfogása esetén a baleset biztosan elkerülhető lett volna. A korlát nem jelent elégséges védelmet az elcsúszás ellen. A felperes egy munkanap

végén volt, amikor a csúszás megtörtént, vétkes közrehatás a részéről nem állapítható meg, mert tudatosan nem számított a lépcső csúszási veszélyére.

[77] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes a tetőjavítási munkálatok kapcsán a jogalap és összecszerűség bizonyításának hiányára. A felperes keresetlevelében ereszcsonna tisztítás és faszerkezet kezelés-karbantartás, faágaktól való veszélymentesítés szerepelt kárként, ez magában foglalja a tetőjavítást. Állította, hogy a munkát munkatárs⁴ végezte el 200.000.- forintért. A felperes azt is elmondta, hogy 2015. október 7-én történt, a balesetet követően még a műtét előtt állt, amikor a nappaliba folyt be a víz a tetőről, vagyis ősszel kellett javítani a tetőt és ekkor hívta fel ezt a barátját, aki elvégezte a munkálatokat. A 200.000.- forintot nem készpénzben adta át neki egy összegben, hanem ennek kb. a felét adta át készpénzben, egyébként pedig benzinben és ajándékozásban kompenzálta az általa elvégzett munkálatokat (57.M.1489/2018/21. számú jegyzőkönyv). munkatárs⁴ tanúvallomásában elmondta, hogy a felperes tetőjavításban kérte a segítségét, a tető ázott, ez egy beázós időszak volt és azért hívta ki a felperes, hogy az ázásokat szüntesse meg. Sürgős volt megoldani ezt a problémát. Előadta, hogy Ő maga is bosszankodott, mert neki már csak akkor szóltak, amikor már esős, hideg idő volt és akkor érzékelte a felperes, hogy beázik a ház. Nyáron jobb lett volna ezt a feladatot megcsinálni. Elmondta azt is, hogy elég nagy tető volt, ráadásul több helyen volt hibás és közölte a felperessel, hogy ezt mennyiért tudja a részére megcsinálni, kicsit húzódozott az összegben, de aztán rábólintott.

[78] Mindezek alapján alaptalanul kifogásolta az alperes fellebbezésében az okozati összefüggést. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a munkajog tapadókárt és következménykárt nem különböztet meg, mert a polgári jogi szabályozással szemben a megkülönböztetésnek az előreláthatósági korlát és a kártérítés mértéke szempontjából nincs jelentősége. A tetőkár egyébiránt nyilvánvalóan nem tekinthető tapadókárnak egy baleseti kártérítéshez kapcsolódó ügyben, hiszen a kár az, hogy a felperes - korlátozott munkaképessége folytán - nem tudta elvégezni a feladatot, ezért a javítási munkálatokkal a vagyona csökkent. Ugyanakkor a munkajogban a teljes kártérítés elve érvényesül, és az Mt. 167.§ (1) bekezdésében szabályozott előreláthatósági korlát is egységes, ezért a különbségtételnek nincs jelentősége, különösen, hogy az előreláthatóság hiányára ezen kártétellel kapcsolatban az alperes az elsőfokú eljárásban nem is hivatkozott. A felmerülés szükségességére pedig a felperes és a tanú egyezően nyilatkozott, igazolt, hogy az őszi beázáskor derült ki a tetőszerkezet javításának szükségessége és a munkálatok ekkor merültek fel akut jelleggel. Az elsőfokú bíróság a kártérítési összeg meghatározásakor helytállóan mérlegelte az eset összes körülményeit, a felperes személyes előadását, a tanú vallomását és az egyéb szempontokat, így a tető méretét és a többszöri hibát.

Az írásbeli figyelmeztetéssel kapcsolatos eljárás, a munkahelyi konfliktussal kapcsolatos személyiségi jogi sérelmek

[79] A másodfokú bíróság csak részben értett egyet az írásbeli figyelmeztetéssel kapcsolatban megállapított személyiségi jogi sérelmekkel. A becsatolt peranyag szerint a munkahelyi konfliktus valamennyi résztvevője, a konfliktusban közvetlenül érintett felperes és gépkocsivezető, de a tanúként jelen lévő Munkatárs is írásbeli figyelmeztetést kapott. A felperes az írásbeli figyelmeztetés ellen nem kezdeményezett jogvitát, az írásbeli

figyelmeztetés jogellenességének megállapítása végett nem fordult bírósághoz. Az alperes vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy a felperes – a sértett állításának megfelelően – valóban tettleg bántalmazta-e gépkocsivezetőt, erre az időre a felperest és a munkatársát felfüggesztették. A vizsgálat során az alperesnek az ügy megvizsgálásával megbízott munkavállalója Munkatárs tanút a munkahelyen ismét meghallgatta és többszöri keresztkérdésekkel igyekezett rávenni arra, hogy megváltoztassa tanúvallomását.

[80] A másodfokú bíróság szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vizsgáló munkavállaló magatartásáért az alperes felel. A Ptk. 6:540. §-a szerint ha az alkalmazott a foglalkoztatására irányuló jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a munkáltató a felelős. A jogi személy feladat- és hatáskörében, illetve tevékenységi körében eljáró természetes személy (tag, alkalmazott, vezető tisztségviselő) magatartása a jogi személy eljárásának minősül, így az ennek során okozott kárért vagy személyiségi jogsértésért harmadik személyekkel szemben a jogi személy tartozik felelősséggel (BDT2010. 2192.). A másodfokú bíróság szerint harmadik személynek minősül a másik munkavállaló is. Ugyanakkor az alperes eljárása a felperes vonatkozásában nem volt személyiségi jogot sértő, tekintettel arra, hogy a vizsgáló a felperes vonatkozásában konkrét tényállítást nem tett, mindösszesen feltételezésekkel és ráutaló kérdésekkel élt, vagyis a véleményét fejtette ki arra vonatkozóan, hogy az elmondottak nem életszerűek. A jóhírnév és az emberi méltóság sérelme nem állapítható meg, a felperes pedig az esetlegesen munkatársat ért jogsérelmet és fenyegetést saját személyében nem érvényesítheti.

[81] A Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

[82] Munkatárs tanúvallomásából kitűnően a munkahelyen elterjedt az eset az állományon belül, arról pletykáltak. Egyébiránt maga a sértett jelezte kollégáinak, hogy a felperes megverte, ezért az alperes szükségszerűen rendelkezett vizsgálat lefolytatásáról, melynek során azokat a munkavállalókat meghallgatta, akik az esetről valamilyen információval rendelkeztek. Az azonban nem igazolt, hogy a munkáltató terjesztette volna el, vagy állította volna, hogy a felperes tettleg bántalmazta gépkocsivezetőt. A Kúria Mfv.X.10.138/2020/5. számú határozata szerint a munkahelyen belüli, az érintettre nézve sértő tartalmú szóbeszéd általában nem ad alapot a jóhírnév megsértésének megállapítására, ugyanakkor ettől eltérő értékelés alá esik, ha az bizonyítottan a munkáltató – adott esetben a munkáltatói jogkör gyakorló – tevőleges magatartásával valósul meg. A Kúria Mfv. 10.572/2017/7. számú határozata ugyancsak úgy foglalt állást, hogy abban az esetben, amikor a bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a munkavállalóra nézve sérelmes, állítása szerint személyiségi jogát sértő állítások a munkáltató magatartása miatt kerültek nyilvánosságra, a sérelemdíj iránti igény nem megalapozott. Az elmondottakra tekintettel a jóhírnév sérelme az egyéb körülmények alapján sem állapítható meg.

[83] A másodfokú bíróság az emberi méltóság, mint személyiségi jog sérelmét sem találta megállapíthatónak. Az alperes vizsgálata a sértett munkavállaló testi sértésre vonatkozó bejelentése folytán szükséges és indokolt volt. Az alperes mindhárom érintett munkavállaló kapcsán rendelkezett a kinevezéstől eltérő, ideiglenesen eltérő munkavégzési helyen történő munkavégzésről (kiküldetés), melynek időtartama törvényileg korlátozott. A

felperes ezt követően hosszas betegállományba került, nem dolgozott. Mindezek folytán nem igazolt az emberi méltóság sérelme.

[84] Ugyanakkor mind a tanúvallomások, mind az igazságügyi szakértői vélemény alátámasztotta, hogy a munkahelyi konfliktus, az azzal kapcsolatos alperesi eljárás a felperesnél pszichés egészségkárosodást okozott. Munkatárs tanúvallomásában igazolta, hogy a felperest az eset nagyon rosszul érintette, egyrészt a saját esete folytán, másrészt azért, mert felelősséget érzett amiatt is, hogy a tanút is más munkaállomásra helyezték. A felperes személyisége megváltozott, folyton ezen ügyön pörgött az agya. A felperes előadta, hogy a tanútól megtudta az esetet és számára rendkívül rosszul esett, hogy meg akarnak tőle szabadulni, szorongása volt, hogy el akarják távolítani. Ekkor jelentkeztek depresszív gondolatai. Az egészségkárosodással való összefüggést a becsatolt számos orvosi lelet és az igazságügyi szakértői vélemény alapján is egyértelműen megállapítható. Az igazságügyi szakértő a másodfokú tárgyaláson megerősítette, hogy a felperesnél a pszichés megbetegedés a munkahelyi konfliktussal és az azzal kapcsolatos alperesi eljárással van ok-okozati összefüggésben.

[85] Az Mt. 166. § (1) bekezdése szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt. Az alperes kártérítési felelőssége fennáll a munkahelyi konfliktussal és annak vizsgálatával kezelésével okozott pszichés egészségkárosodásért. Az alperes megalapozatlanul hivatkozott a Ptk. 6:520.§ d) pontjára, mert annak feltételei nem állnak fenn, a munkaviszonnyal összefüggésben okozott károkozás jogellenes. A Ptk. 6:520.§ d) pontja a törvény által megengedett károkozási esetekről rendelkezik, amikor például közigazgatási hatósági engedély van egy magatartásra, ez a munkaviszonnyal összefüggésben nem alkalmazható. A felperes kárát nem maga az írásbeli figyelmeztetés okozta, hanem a munkahelyi konfliktussal kapcsolatos teljes alperesi eljárás a felfüggesztéstől és a vizsgálatától a munkaszerződés módosítási ajánlaton át a kirendelésig bezárólag. A munkáltatói kártérítési felelősség konjunktív jogszabályi feltételei között nem szerepel a munkáltatói kötelezettségszegés.

[86] Miként azt a Fővárosi Ítéltábla is megállapította 1.Mf.31.218/2022/7. számú határozatában, az Mt. 166-167. §-ban szabályozott munkáltatói kártérítési felelősség objektív, vétkességre tekintet nélküli kártérítési felelősség, ezért nem kell vizsgálni az alperesi munkáltató felróhatóságát, vétkességét. Ugyancsak nem kell vizsgálni a jogellenes magatartást sem, hiszen maga a károkozás jogellenes, emellett pedig az Mt. 177. § alkalmazni rendeli a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:520. §-t mely szerint minden károkozás jogellenes, kivéve meghatározott törvényi eseteket. A Fővárosi Ítéltábla egy másik ügyben, a 1.Mf.31.221/2022/6. számú határozatban is kimondta, amennyiben az igazságügyi szakértői vélemény megállapítja a munkaviszonnyal való összefüggést, akkor szükségtelen annak vizsgálata, hogy volt-e az alperes felelősségi körébe eső olyan intézkedés vagy mulasztás, amely a felperes munkavégzésére, annak feltételeire kihatott, azokat ellehetetlenítette.

[87] Az alperes tehát jogellenes magatartás hiányában is felel a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott pszichés egészségromlásért, a jogellenes és vétkes magatartás hiányát a másodfokú bíróság a sérelemdíj összegszerűsége körében értékelte, miként a pszichés egészségkárosodás mértékét is.

A 2018. január 11-i balesettel kapcsolatos mentesülés

[88] A felperes 2018. január 11-i balesete oly módon következett be, hogy mentőgépkocsi vezetőként a mentőgépjárművet vezette nagy sebességgel és megkülönböztető jelzéssel, amikor egy mellékutcából kikanyarodó személygépjármű nem adta meg az elsőbbséget. Így a két gépjármű összeütközött. A kirendelt igazságügyi szakértői vélemény aggálymentesen megállapította, hogy a biztonsági öv megfelelően működött.

[89] Az Mt. 166. § (1)-(2) bekezdései szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.

Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

a) a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy

b) a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[90] Az Mt. 166. § (1)-(2) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott mentesülési feltételek konjunktívak, azaz a mentesüléshez mindegyikük egyidejű fennállta szükséges, egyik feltétel hiánya önmagában kizárja a mentesülést (BH2022.156, Pfv.20.666/2021/6.).

[91] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli esetben az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt konjunktív jogszabályi feltételek nem álltak fenn.

[92] Az Mt. indokolása valóban kitér arra, hogy a működési kör fogalmát a jogalkotó felváltja az ellenőrzési kör fogalmával, mellyel a törvény szándéka az, hogy szűkítse a bírói gyakorlatban kialakult rendkívül széles körű munkáltatói kártérítési felelősséget. A munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény rögzíti, a munkáltató ellenőrzési körén kívül esik mindaz a körülmény, amelyre a munkáltatónak nincs semmilyen ráhatása, befolyásolási lehetősége. A KMK vélemény felsorolja, hogy a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a feladatainak ellátása, az ezzel összefüggő személyi magatartás, a munka megszervezése; a termeléshez (munkavégzéshez) szükséges anyag, felszerelés, berendezés, energia tulajdonsága, állapota, mozgatása, működése, általában a termelés kockázata. Általában a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik (a telephelyen, székhelyen stb.) kívül végzett munka kijelölt körülhatárolt helyszíne, ideértve annak adottságait; a munkavégzés tárgyául szolgáló dolog, növény, állat, talaj, valamint a munkáltató által üzemben tartott vagy ténylegesen használt járművel, annak a munkáltató által megbízott vezetője magatartásával, mulasztásával összefüggő körülmény. A közlekedéssel összefüggő – előbbieken kívüli – körülmények általában nem tartoznak a munkáltató ellenőrzési körébe.

[93] A másodfokú bíróság utal arra, hogy az ellenőrzési kör polgári bírói gyakorlata a munkajoginál jóval szigorúbb: a Kúria a Pfv.V.21.339/2020/9. és a Pfv.III.20.033/2022/5. számú döntésében is kimondta, a mentesülés körében az ellenőrzési körön kívüli fordulat a vis major tartalmi elemeként értelmezendő, nem mérhető a gondos ellenőrzés vagy a felróhatóság mércéjével. Ugyanakkor rögzítette, hogy ellenőrzési körbe eső lehet az olyan belső objektív körülmény is, amely a szerződésszegő által nem volt befolyásolható és amely gondos ellenőrzéssel sem volt elvárható. E körben azonban eltérő a megítélése a kontraktuális kártérítési felelősségnek és a munkáltató objektív kártérítési felelősségének, melyhez szerződésszegés nem szükséges.

[94] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes arra, hogy a bírói gyakorlat szerint a munkavégzés során bekövetkezett közúti balesetért a munkáltató nem felel. Ez több szempontból is helytelen megállapítás, egyrésztől mert figyelmen kívül hagyja, hogy mi a közlekedési baleset oka, másrésztől pedig nincs figyelemmel a mentesülés konjuktív jogszabályi feltételeire. Amennyiben a biztonsági öv hibája, vagy egyéb műszaki ok idézte volna elő a balesetet, akkor az a munkáltató ellenőrzési körébe esett volna, ezt azonban az igazságügyi szakértő a perbeli esetben kizárta. Így a más közlekedési szereplő által a munkavállalónak okozott közúti közlekedési baleset ellenőrzési körön kívül esik.

[95] Szükséges volt ezt követően a további konjuktív mentesülési feltételek vizsgálata. Az 1/2018. KMK vélemény 1. pontja egyértelműen rögzíti, hogy a munkáltató az ellenőrzési körön kívül eső okból keletkezett kár megtérítése alól akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy az ellenőrzési körön kívül eső körülmény egyben olyan, amellyel nem kellett számolnia, továbbá nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje, vagy a kárt elhárítsa. Ezzel kapcsolatban az alperes fellebbezési érvelése, mely szerint „a számolnia kellett” fordulat az esemény teljességgel bizonyos bekövetkezésére utal, nem felel meg a jogszabályi előírásnak. A hivatkozott KMK vélemény 3. pontja maga is rögzíti, hogy „a nem kellett számolni” feltétel alkalmazásakor a bíróság arról dönt, hogy a munkáltató milyen gondosságot tanúsított a jogainak gyakorlása és a kötelezettségeinek teljesítése során, ésszerűen számolhatott-e a károkozó körülmény valószínű bekövetkezésével. E körben a jogirodalmi álláspontok szerint kiemelkedő jelentősége van a kockázatértékelésnek.

[96] Ténykérdés, hogy az alperes feladatai közé tartozott a sérültek mentőgépkocsival való szállítása, mely veszélyes üzemi tevékenység. A mentőgépkocsi vezetése még a veszélyes üzemi tevékenységen belül is különösen veszélyes tevékenység, figyelemmel arra, hogy miként azt az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, megkülönböztető jelzés használata mellett a mentőautó a KRESZ szabályainak figyelmen kívül hagyásával közlekedhet, rendszerint az adott helyen megengedettnél nagyobb sebességgel, illetve a keresztezésekre vonatkozó elsőbbségi szabályok, valamint a közlekedési lámpák jelzéseinek figyelmen kívül hagyásával vesz részt a forgalomban. A másodfokú bíróság emellett rámutat arra, hogy a munkahelyi kockázatértékelés is a legjellemzőbb baleseti veszélyek között kockázati tényezőként tüntette fel a mentőgépjármű közlekedési balesetét azzal, hogy fokozott baleseti veszély van, az expozíciós idő nagysága mentőállomásonként a kitettség mértékétől függ, de a bekövetkezés valószínűsége csekély. Ilyen körülmények között az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a közlekedési forgalomban bekövetkező balesettel az alperesnek mint munkáltatónak nyilvánvalóan

fokozottan számolnia kellett. Ezért az alperes nem mentesülhetett a bekövetkezett közlekedési baleset miatti kártérítési felelősség alól.

[97] Az alperes e körben megalapozatlanul hivatkozott a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztására amiatt, mert a közlekedési baleset okozójával szemben nem indított pert. A másodfokú bíróság mindenben osztja az elsőfokú bíróság által kifejtetteket, a munkavállaló számára ez csak lehetőség, nem jogszabályi vagy az adott helyzetben általában elvárható magatartásból eredő kötelezettség.

A 2018. január 11-i balesettel kapcsolatos nyaki ostorcsapás sérülés, pszichés megbetegedés

[98] Alaptalanul hivatkozott a felperes csatlakozó fellebbezésében a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésére és arra, hogy a 2018. január 11-i balesettel okozati összefüggésben megállapítható az ostorcsapás jellegű sérülés. Az elsőfokú bíróság számos alkalommal tájékoztatta a feleket a bizonyítási érdekről és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről, így a 57.M.1489/2018/21. számú és a 21.M.70.159/2020/63, 64. számú jegyzőkönyvekben. A nyaki ostorcsapás sérülésnek a 2018. január 11-i balesettel való okozati összefüggését a Pp. 265. § (1) bekezdése és az Mt. 166. § alapján a felperes köteles bizonyítani, melyhez a bírói gyakorlat nem a kétséget kizáró bizonyítást, hanem az ítéleti bizonyosságot követeli meg. A bizonyítás sikertelenségének következményeit a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a bizonyító fél köteles viselni.

[99] A 2018. január 11-i balesetről felvett munkabaleseti jegyzőkönyv szerint a felperes a közúti baleset során felületi sérüléseket és zúzódásokat szenvedett bal alkarján. A dolgozó kórházi kivizsgáláson is átesett. A kórházban sérüléseit ellátták, táppénzes állományba vették, majd rövid idő elteltével a felperes ismét mentőgépkocsit vezetett.

[100] A felperes alaptalanul hivatkozott a szakértői véleményben foglaltakra állítása igazolásaként. Az igazságügyi gépjárműszakértő kompetenciája kizárólag a gépjármű szakértői kérdések megválaszolására terjedt ki. A szakértő maga is úgy nyilatkozott, hogy bizonyos kérdések vizsgálata nem tartozik a műszaki szakértő illetékességi körébe, de hangsúlyozta, hogy az alperes által biztosított gépkocsi utasvisszatartó biztonsági rendszer saját paraméterei szerint megfelelően működött. Mindkét szakértő csak általánosságban nyilatkozott arról, hogy a 2018. január 11-i baleset mechanizmusa okozhatta a felperes ostorcsapás nyaki sérülését. Ennek vizsgálatára megfelelő kompetenciával ugyanakkor csak az igazságügyi orvosszakértő rendelkezett.

[101] Az igazságügyi orvosszakértő azonban nem tudta megállapítani a 2018. január 11-i baleset és a felperes nyaki sérülése közötti okozati összefüggést. A kiegészítő szakértői vélemény a felperes által csatolt újabb leletek birtokában egyértelműen olyan megállapítást tett, hogy a felperes már 2017. augusztus 16-án is volt szakrendelésen, melynek során a nyaki gerinc kiegyenesedését, a nyaki III. és IV., illetve az V. és VI. csigolya közötti rés hátrafelé való szűkebb voltát előre felé kisfokú spondylosist állapítottak meg (a csigolyák és az azok közötti ízületek kóros elváltozását). Rögzítette, hogy a nyaki gerinc középső szakaszán a kis

izületekben kisfokú arthrosis (degeneratív elváltozás) jelei látszódtak. A 2018. április 25-i kontrollvizsgálaton a nyaki gerinc 2017. szeptember 9-i MR leletét is bemutatta a felperes, mely szerint a nyaki gerincen a C6 gyöknél a jobb oldalon gyöki kompresszió ábrázolódt, a C4 és C7 gyököknél pedig a gyököket elérő porckorong előboltosulások ábrázolódtak. Mindezekre tekintettel az igazságügyi szakértő megállapította, hogy a felperes nyaki gerincpanaszai már a baleset előtt is fennálltak, illetve MR vizsgálattal a baleset előtt már 2017. szeptemberében kimutatták a porckorong bántalmakat, előboltosulásukat, amelyek ideggyöki kompressziót is okoztak. A korábbi szakértői véleményt mindezekre tekintettel úgy pontosította és módosította, hogy a felperes perbeli baleset után diagnosztizált panaszai már a perbeli baleset előtt is fennálltak, így igazságügyi orvosszakértői szempontból a 2018-as balesettel összefüggésben szakértőileg nem lehet azt bizonyítani, hogy az ostorcsapásos mechanizmus, már amennyiben ilyen létrejött a baleset során, okozta volna a felperes későbbi panaszait. Így a pótlólag csatolt, illetve a korábbi orvosi dokumentáció alapján igazságügyi orvosszakértői szempontból nem lehet azt bizonyítani, hogy a felperesnél a nyakának az állapota miatt fennálló 10%-os egészségkárosodásban, illetve 13%-os munkaképesség csökkenésben megnyilvánuló állapota a perbeli baleset következtében jött volna létre, sőt az újonnan megküldött orvosi dokumentáció alapján szakértőileg az véleményezhető, hogy a felperesnél már a perbeli baleset előtt is fennálltak a nyaki gerinc degeneratív elváltozásai, a nyaki gerinc porckorong bántalmai, a porckorongok előboltosulásai és azokkal összefüggésben a kilőtt gyökök kompressziója, amelyek a felperes panaszait okozzák.

[102] Szakértőileg azt véleményezte, hogy a felperes nyaktájékának jelenleg fennálló károsodása már a 2018. januári baleset előtt kialakult és a jelenlegi állapota, tekintettel arra is, hogy a balesetet követően a felperes közvetlenül szakorvosi vizsgálatra nem jelentkezett, ezen baleset előtti állapot következménye. Az igazságügyi orvosszakértői személyes meghallgatásakor (21.M.70.159/2020/50. számú tárgyalási jegyzőkönyv) elmondta, hogy az ostorcsapás sérülés esetén másnap már egészen biztos, hogy nagy fájdalmak jelentkeznek. A szakértő részletesen elmagyarázta, hogy a nyaksérülésnél nem áll olyan orvosi dokumentum a rendelkezésre, ami egyértelműen összekötné, igazolná a 2018. júniusi MR vizsgálat által leírt nyaki állapotot a januári balesettel. Ehhez egy úgynevezett „hídleltre” lenne szükség. Bár a balesetet követő négy hónappal későbből rendelkezésre áll egy neurológiai lelet, ami utal arra, hogy a felperesnél korábban egy ostorcsapásos jellegű sérülés történt, ez az összeköttetés még mindig túl távoli.

[103] Mindezekre tekintettel helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat és köztük az aggálytalan szakértői vélemény, és helyesen állapította meg, hogy a 2018. január 11-i baleset és a felperes nyaki fájdalmai és mozgásbeszűkülése között nem állapítható meg az okozati összefüggés. Az elsőfokú bíróság megfelelően figyelembe vette azt is, hogy a felperesnél a balesetet követő órákban, illetve azt követő napokban nem jelentkezett olyan erős fájdalom, ami a beteg azonnali orvoshoz fordulását indokolta volna, továbbá, hogy a balesetet követően a felperes egy héten belül újra munkába állt, a mentőautó vezetésében nyakának állapota nem korlátozta és amikor hónapokkal később táppénzre ment, akkor is ezt a pszichés állapotára való hivatkozással tette meg, a nyaki panaszairól ekkor sem volt szó.

[104] A felperes csatlakozó fellebbezésében hivatkozott egy orvosi cikkre, mely szerint a nyaki fájdalom az ostorcsapás szindróma esetén az egyének 65%-ában megjelenhet a sérülés után 6 órán, 93%-uknál 24 órán és 100%-uknál 72 órán belül. Bár a felperes állította fellebbezésében, hogy ezek a tünetek nála jelentkeztek, ugyanakkor a 29. számú igazságügyi

orvosszakértői vélemény elkészüléséhez a felperes 2021. március 9-i vizsgálat alkalmával olyan nyilatkozatot tett, hogy a balesetet követően mindösszesen 1-2 hét elteltével érezte, hogy a nyaka mozgása egyre fájdalmasabb. Ilyen azonnali tünetek, mint amire a felperes az újságcikk szerint hivatkozik, a felperesnél a saját elmondása szerint sem voltak.

[105] A másodfokú tárgyaláson meghallgatott igazságügyi orvosszakértő egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy az orvosi dokumentációk alapján és véleménye szerint is a munkahelyi konfliktussal áll ok-okozati összefüggésben a pszichés zavar, nem pedig a közúti balesettel. Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a 2018. január 11-i közlekedési balesettel összefüggésben a felperesnél sem testi, sem pszichés egészségkárosodás nem következett be.

A sérelemdíj összege

[106] Részben alapos a csatlakozó fellebbezés a sérelemdíj összege vonatkozásában, mely vonatkozásban a másodfokú bíróság a bizonyítást kiegészítette.

[107] Az Mt. 9.§ folytán alkalmazandó Ptk. 2:52.§ (3) bekezdése szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

[108] A fellebbezési eljárásban nem volt vitatott, hogy a felperes a 2015. évi balesettel okozati összefüggésben jobb váll rotátor köpeny sérülést szenvedett el, melynek folytán műtetre került sor és ez után kb. hét hónapig keresőképtelen betegállományban volt. Ezen sérüléssel összefüggésben 2015. november 23-tól 2016. május 10-ig mintegy 43 alkalommal volt kezelésen (gyógytornán), illetve rotátor köpeny részleges rekonstrukciót végeztek nála. A felperes az első balesetből a jobb váll rotátor sérülése folytán 10% MKCS-t, 8% ÖEK-et szenvedett el. A szakértői vizsgálata során elmondta, hogy a rotátor köpenyvel nincs fájdalma, csak a mozgás nem jó. A műtétig, illetve azt követően rövid ideig használt fájdalomcsillapítót.

[109] A pszichés megbetegedés kapcsán rögzítésre került, hogy a felperes 2018. áprilisától fél éven át 1-2 hetente járt a pszichiátriai gondozóba, majd 2020. februárjáig havonta. Scippat és frontint szedett. Az orvosi leletek szerint szorongásos depressziót állapítottak meg nála, az igazságügyi orvosszakértő rögzítette, hogy a felperes jelenleg alapszemélyisége háttérén létrejött alkalmazkodási zavarban szenved, melyet enyhe szorongásos depressziós tünetek, valamint sensitiv-paranoid élményfeldolgozás jellemeznek. Pszichés zavarára tekintettel pszichiátriai szakorvosi kezelésben is részesült, jelenleg pszichiátriai gyógyszereit – elmondása szerint – nem szedi.

[110] A pszichés zavarral kapcsolatban a szakértő rögzítette, hogy a felperesnek korábban nem volt pszichiátriai kezelése. A pszichés zavara kialakulásában a „második baleset” következményei szerepet játszottak, azonban önmagából emiatt „pszichés

egészségromlás” nem alakult ki. Az elsőfokú eljárásban a szakértő úgy nyilatkozott, hogy a pszichés zavar kialakulásában nem különíthető el érdemben a 2018. áprilisi tettlegességig fajuló munkahelyi konfliktus és annak munkáltató általi kezelése következménye. A másodfokú tárgyaláson egyértelműen megjelölte, hogy az orvosi dokumentációk alapján és véleménye szerint is a munkahelyi konfliktussal áll ok-okozati összefüggésben a pszichés zavar. Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a 2018. január 11-i közlekedési balesettel összefüggésben a felperesnél sem testi, sem pszichés egészségkárosodás nem következett be, de a pszichés megbetegedés a munkahelyi konfliktussal kapcsolatos munkáltatói eljárással ok-okozati összefüggésben alakult ki.

[111] Az igazságügyi elmeorvosszakértő megállapította, hogy a pszichés zavar 20%-os munkaképesség csökkenést okoz. Véleményét a másodfokú tárgyaláson kiegészítette azzal, hogy a pszichés megbetegedés 16%-os egészségkárosodást jelent. Azért nem a kormányhivatal határozatában megállapított 18%-ost, mert a kormányhivatal a felperes pszichés zavarát két betegségként diagnosztizálta (enyhe depresszió és szorongásos zavar), míg az igazságügyi szakértői vélemény ezt egy betegségként kezelte. Rögzítette azt is, hogy pszichés zavara igen nagy valószínűséggel nem volt olyan jellegű és mértékű, hogy amiatt vált volna alkalmatlanná a felperes a mentőgépkocsi vezetői munkakör ellátására.

[112] A munkahelyi eredetű megbetegedések, a jobb váll rotátor köpeny sérülése és a pszichés zavar együttesen 24%-os össz-szervezeti egészségkárosodást eredményezett, mely mintegy 30%-os munkaképességsökkenésnek feleltethető meg. Ez súlyos egészségsérelem.

[113] Az igazságügyi szakértő azt is megállapította, hogy a felperes jelenlegi fizikális állapota enyhe mértékben korlátozza a társasági életben való részvételében, illetve az aktív szabadidős tevékenységek végzésében. Pszichés zavara nem olyan jellegű és mértékű, hogy amiatt akadályozva lenne a társasági életben való részvételben vagy az aktív szabadidős tevékenységekben. A pszichés egészségromlás emellett javuló tendenciát mutat, jelenleg gyógyszermentesen is csupán enyhe pszichés tünetek állnak fenn visszatérő jelleggel.

[114] A felperes a munkaviszonyával részoki összefüggésben a munkaköre betöltésére is alkalmatlanná vált, és munkavégzési képessége is korlátozott: a felperes elsősorban a felső végtagok és a nyak fokozott megterhelésével végezhető munkakörök ellátásában van korlátozva, így többek között a nagyobb súlyok emelésével, a kényszertartásokkal, a kéz fokozott szorító erejével, mindkét kéz igénybevételel végezhető közepesen nehéz és nehéz fizikai munkákat nem tud ellátni.

[115] Mindezek mellett értékelni kellett a felperes egyéb természetes megbetegedéseit, melyek a munkahelyi eredetű megbetegedésekkel együttesen okozták a felperes munkakörre való alkalmatlanságát a másodfokú tárgyaláson kiegészített orvosszakértői vélemény szerint: az igazságügyi orvosszakértő a szakértői vélemény kiegészítésében azt véleményezte, hogy a jelenlegi jobboldali vállizületi mozgás beszűkülést természetes kórokú degeneratív elváltozások, illetve a baleset során elszenvedett rotátor köpeny szakadás utáni állapot, az ezzel összefüggésben létrejövő degeneratív elváltozások összességében alakították. A felperesnél a jobb vállizülettel kapcsolatban mintegy 8%-os egészségkárosodás véleményezhető. A felperesnél a 2015-ös balesettel okozati összefüggésben a jobb vállizülettel kapcsolatban figyelembevéve a természetes kórokú betegségeit is, mintegy 10%-

os munkaképesség csökkenés véleményezhető, azonban a természetes kórokú, illetve baleseti össz-szervezeti egészségkárosodásban játszott arányának pontos meghatározása természettudományos módszerekkel nem lehetséges. A felperesnél 2019-ben a bal váll sérülése is bekövetkezett, mellyel összefüggésben mintegy 7%-os egészségkárosodás is megállapítható. A 2015. október 15-i MR lelet alapján azt állapította meg, hogy a jobb oldali vállnál a vállcsúcs és a kulcsont közötti épületben degeneratív elváltozások voltak megfigyelhetők, melyek biztosan nem a 2015-ös baleset során alakultak ki. A nyaki gerinc megbetegedés balesettel való összefüggése szintén nem igazolt.

[116] A felperes keresetlevelében azt állította, hogy ezen balesetekkel összefüggésben vált alkalmatlanná a mentőgépkocsi vezetői feladatok ellátására, ez azonban csak részben állapítható meg. A felperes jobb vállával kapcsolatban megállapított 10%-os össz-szervezeti egészségkárosodás esetén is csak részleges a 2015. évi balesettel kapcsolatos okozati összefüggés, a pontos százalékos arányt igazságügyi szakértői módszerekkel nem lehetett megállapítani. A rotátor köpeny sérülést követően a felperes el tudta látni mentőgépkocsi vezetői munkáját. Az igazságügyi szakértő azt is megállapította, hogy pszichés zavara igen nagy valószínűséggel nem volt olyan jellegű és mértékű, hogy amiatt vált volna alkalmatlanná a felperes a mentőgépkocsi vezetői munkakör ellátására. Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes kilenc évet dolgozott mentőgépkocsivezetőként, 49 évesen vesztette el munkáját, ugyanakkor az alkalmatlanságban természetes kórokú megbetegedései is szerepet játszottak.

[117] A felperes a másodfokú eljárásban nyilatkozott és okiratokkal igazolta, hogy a munkaviszonya megszüntetését követően rövid ideig betegszállítóként, illetve betegkísérőként dolgozott kezdetben heti 30 órában, majd arra tekintettel, hogy egészségi állapota nem engedte a munkaterhelést, heti 20 órában. Nem vitatott előadása szerint munkáját fizikai állapota miatt nem tudta ellátni, ezért a munkaviszony öt hónap elteltével közös megegyezéssel megszűnt. Ezt követően a felperes saját cégében dolgozik.

[118] A másodfokú bíróság továbbá értékelte, hogy az alperes a 2015. évi baleset kapcsán több munkavédelmi szabályt segett, ugyanakkor a munkahelyi konfliktus kezelésével kapcsolatban vétkesség nem volt megállapítható és a károkozón túl jogellenes magatartás sem.

[119] Az Mt. 177.§ folytán alkalmazandó Ptk. 6:534. § (1) bekezdése szerint ha a károkozás és az ítélethozatal között az időmúlásra vagy egyéb körülményre tekintettel az értékviszonyokban jelentős változás következett be, a bíróság az okozott kár mértékét az ítélethozatal időpontjában fennállt értékviszonyok szerint határozhatja meg.

[120] A másodfokú bíróság mindezekre és a jelenkori ár- és értéviszonyokra tekintettel 2.500.000 forint talált olyan összegnek, amely a felperes nem vagyoni sérelmének kompenzálására alkalmas.

[121] A sérelemdíj összegének felemelése folytán a pernyertesség és a pervesztesség aránya közel azonos, ezért a Pp. 83.§ (2) bekezdése szerint egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére.

[122] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Záró rész

[123] Mivel a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség nem jelentős, a másodfokú bíróság a Pp. 83.§ (2) bekezdése szerint rendelkezett arról, hogy egyik fél sem köteles a másodfokú perköltség megtérítésére.

[124] A másodfokú pertárgyérték 4.600.000 forint volt, a fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46.§ (1) bekezdésén alapul. A tárgyi költségfeljegyzési jogos munkaügyi perben a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, az alperes pedig az Itv. 5.§ (1) bekezdése alapján illetékmentes, ezért a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetése alól mindkét fél a Pp. 95.§ (1) bekezdése, 96.§ alapján mentesül. Az alperes ugyanakkor a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a megelőlegzett szakértői költséget a pervesztessége arányában, fele részben, mert annak megfizetése alól az illetékmentesség nem mentesít.

[125] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365.§ (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2022. május 9.

dr. Vajdas Sándor s.k.

dr. Kulicity Mária s.k.

dr. Kovács Eidi s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró